

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము 2 } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ నవంబరు నెల 1-వ తేది శుక్రవారము. { సంచిక ౧౭౫
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY, 1st NOVEMBER 1929. { No. 175
శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజమాస ఒహుళ అమావాస్య

గొప్ప గొప్ప వారిచే
వేలకవేలు యోగ్యత
పక్షము పొందియున్నది
ఈ మందు రుద్దగానే మటు వట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగి విదేశము

అమృతాంజనేయము
అన్ని విధములను నొప్పి
నంజీనినంజీది
చేతచేతను చీటి చూచు కొనిన
శ్రీమము గలగునగు,
చక్కని కట్టిలో పాక గీసి 1-కి 0-1-6
డబ్బు 1-కి రు 6-4-0
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండుదగిన
అమృతాంజనేయము
109, ప్రభువరదేవుల భద్ర, బొంబాయి.

హృదయైకం పెనీ, లిమిటెడ్
రకార్యస్థానం - బొంబాయి

హృదయైకం	రు. 41,57,000
"	5,16,395
"	12,50,113
"	1,00,00,000 కు పైగా
"	8,00,000

ఈ రు. 8 చొప్పున, ప్రతియము కట్టు బహు చాక-పాలకీ మరతులు
అను, పాలిదారుని సంరక్షణ, పాలిసీలు, రద్దు కాకుండునకు, తగిన భద్రములు,

మంతులకుబడి, అనుభవము, సమర్థతగల ఏజెంట్లు కావలెను.
రముల యీ దిగువవారికి వ్రాయుడు.

ప్రతి మేనేజరు, గుంటూరు, విజయనగరం

ముగ్ధచాయశాల

లు ప్యపారం, తూర్పు వాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయనూతన భంగునూలు రకము తయారుచేయుచుములో "ఇండియన్" నెల్లము

మొదటివా రన్నిటికీ ప్రఖ్యాతి పొందినవారు

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు సుగంధ చిక్కను.

జీవకర్మాదులను మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మన రంగునూలు విన్నామరి

ప్రతి, రకములను ముట్టరు.

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

మంచిరకపు కుటుంబం తనములు

ప్రతి ఇంటిలోను మంచిరకపు కుటుంబం

ప్రాక్టికల్ వర్కింగ్ వట్టుయంత్రపు వైజు 6క్వి X 6క్వి

కోట్లు, వట్టులు, లాగులు, అన్నియు

సరిగా కట్టునట్లు అనుసూయముగా

తయారుచేయుటచేసి.

నెం 1 రు 6-0-0

నెం 2 రు 8-0-0

అంగుస్తానము, యంత్రపు పై

మాత ఉచితముగా 40-వ శతాబ్ది క్రమేతిక విధానమునాడు

తెలుపబడును

K. N. R. Bros., 421, Mint Street, Madras

మల్లికా మారుతము

సంస్కృతికాంక్షాంధకవి రచించిన ప్రకరణమును

కనువాదము.

అనువాదకులు
కవిశేఖర పట్టాది సుబ్బారాయుడుగారు,
రాజమహేంద్రవరము.
వెల రు ౧-౧౦-౦.

కామామృతము 9

ఈయామృతము రాత్రిపుడు ఒక్కమాత్రపుచ్చి
కొనిన ఎంత నిద్రాస్థుడైనా శుక్లమైన వెలునే సంతారనా
ఖ్యము నీయగలను. ఈ దినములలో మూత్రములో గలసిగాని,
ముందునెమకలగాని, నిద్రలోగాని బోయెడి శుక్లమును దృఢ
ముగా నిలిపినయను, మధ్యనపుంసమును, ఎరుములబలము తగ్గి
నవారు ఈమందునే పైకి పూతగానూడు నుపయోగించిన
విక్కిలి కీ క్రిమములు కాగలరు. మిగియు త్రుములు రహస్య
ముగా భద్రము చేయబడును. యోగ్యతాపత్రిములు అనంత
ములుగా గలవు. 20 మాత్రలసీసా రు 2-0-0 అప్రము.
అమృతాంజనేయము నెం 1, ఏలూరు ప. గోదావరిపల్లె.

జాబులు

ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక.

మద్రాసు లోకలబోర్డు నిబంధనల ననుసరించి ధర్మ పరిషత్ లోకలబోర్డు జనాభా మొత్తం మీద సామాన్య బహు మార్గము 16-10-29 తేదీన చుట్టపట్టుతముగా వైస్ ప్రెసి డెంటుగా యెన్నుకొనబడిరి.

మెసిడెంటు.

కనకమ్మనగ్రం-దేవీయవైద్యశాల

కార్యకర్తలనగ్రం తాలూకాలోని యాజమాన్యము క్రింద ఈ గ్రామమునందు ఒక దేవీయవైద్యశాల నెలకొల్పబడినది. సామింపబడి కొలదికాలమే అయినప్పటికిని దినదినాభివృద్ధి జరుగుచు ప్రజల కష్టము మేలుగా మన్నది. తాలూకాలోని ప్రెసిడెంటువారి ఆదేశములమురాయి రాత్రి శ్రీ మునిరత్నం నాయుడు గారు ప్రజల అకోగ్యవైద్యములందు మిగుల శ్రద్ధవహించి దేవీయవైద్యభివృద్ధికి మిగులపనిచేయుచున్నారు. శ్రీ నాయుడు గారి ప్రోత్సాహముచే ఈ పురవైద్యభివృద్ధిమణులు ఆర్య మతాభిమానులగు రాత్రి శ్రీ కొమ్మిశెట్టి చిన్న శేషమశెట్టి గారు ఈవైద్యశాలకు శాశ్వతభవన నిర్మాణము నిమిత్తము రూ. 1000 చెయ్యియాపాయలు, విరాళముగా నిచ్చునట్లు వాగ్దానము చేసియున్నారు.

(అభిమాని.)

శ్రీధన్వంతరి జయంతి

శ్రీజయంతి నిర్ణయముగూర్చి అనేకులు మాకు వ్రాయు చున్నందున ఈ విషయమును ప్రకటింపడమైనది.

ఈ ధన్వంతరి జయంత్యుత్సవమును జరుపు యేర్పాటు నిఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసంఘటికారిచే గావింపబడినది. ఈ యుత్సవ సందర్భమున పంచాలను నమాలుచేసి యేప్రాంతమువారు ఆ ప్రాంతీయ సంఘములకును, నిఖిలభారత ఆయుర్వేద మహాసంఘటికరి సహాయార్థముగా బంపుట దీని ముఖ్యోద్దేశము. మేము పరంపరా ఈ యుత్సవమును ప్రతి నిత్యమును ఆశ్వయుజ 18 శోబు జరుపు ఆచారముగలదు. అదియునుగాక మహాసంఘటికారిగూడ ఈ యుత్సవమును ఆశ్వయుజ మాస మునందే జరుపుచున్నారు. గనుక ఇదే సరియైన పద్ధతయని మా అభిప్రాయము.

ఆయుర్వేదభాషాని నోరి రామశాస్త్రి.

బెజవాడపట్టణ కాంగ్రెసు సంఘము

సహాంగంసభల ఏర్పాటు

జెనావలో జరుగబోవు ఆంగ్లసభల సందర్భమున విచ్చేయు నాయకులయొక్కయు, అధ్యక్షులయొక్కయు ఉపన్యాసములు జరుపుటకు నవంబరు నెల 2 వ తేదీ మొదలు 6 వ తేదీవరకు విలునుబట్టి ప్రతిరోజు ఉదయం గవర్నరుపేటలో శ్రీ రామమోహన రైప్రెసిడెంటునందు, ప్రతిసాయంత్రము గాంధీబార్డునందును బహిరంగసభలు ఏర్పాటు చేయుచున్నాము. కాన పట్టణవాసులును, తదితరులును ఆయాసభలకు విచ్చేసి నాయకుల ఉపదేశములను శ్రద్ధతో నాలకించి, కార్యములై, వేతన్యాత్యంతమునకై నడుముగట్టుదు రని ఆశించుచున్నాడను.

ప్రొముక్తుచాటి వేంకటనాగభూషణం, కార్యదర్శి.

రిజిస్టర్డ్

25 మాత్రలు సీసా రు 2-8-0.

నీరైపోయిన శుక్లమును గట్టిపరచుటకు ముప్రసిద్ధమైనది. మునలితమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి, సంయోజనము మిచ్చును. నరములకు బలము కలిగించి, సంసాగముకు హుభవిందు నటుల చేయును.

మీపుత్తములు రసస్వరూపగా మంచెదము.

కామి ప క ర తి

చెడిన నరములను బానిచేయుటకు వైపురత్తు ముందు గాగ్గరంటిగా పనిచేయుటలో, ప్రసిద్ధిపొందినది.

వి. కె. చార్మిశేరు. సీసా 1 కి.రు 1-0-0.

అనందబావాణి ఆశ్రమం,

121 గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

శ్రీ కృష్ణాశ్రమము-గుంటూరు

సి. నరసింహశాస్త్రిగారి వీడ్కోలునభ

నిమ్మజాత్యుద్ధరణకై శేర్పేరిచుబడిన శ్రీకృష్ణాశ్రమమునకు కడు శ్రద్ధతో చిరకాలము బాలరకు విద్యాబుద్ధులగు గరి: నేటిదినమున సంస్థను విడచు సందర్భమున, ఆశ్రమ బాలురానందాతిరేకమున వీడ్కోలు సభ గావించిరి.

ప్ర ప్రభుమనున శాస్త్రిగారిని పుష్పమాలలంకృతం చేసితి తదభుగ జాలురు జయగీతములతో సభ ప్రతిధ్వనింపజేసిరి. మొదట నాశ్రమ ప్రధానోపాధ్యాయులుగారు, సమావేశమైనవారందరమును దెల్పుచు కార్యక్రమపట్టికను అధ్యక్షపదవి నంగీకరించిననాటికి నొసంగెను.

అనంతరమందు 8 వ తరగతి విద్యార్థియగు శా! నరసింహదాసు, శాస్త్రిగారు వాండ్రయెడజూపిన ప్రేమను, వారికి గణితశాస్త్రమునుగల వైపుణ్యము నుగడించుచు విపులముగ నుపన్యసించెను.

7 వ తరగతి విద్యార్థియగు, శా! నరసింహము, ప్రాత విద్యార్థులగు మం! రామానుజదాసు, రామదాసు మున్నగువారు శాస్త్రిగారి, ప్రబోధనాశక్తిని విద్యావైపుణ్యమును, సహన దీక్షనుగూర్చి చక్కగ నుపన్యసించిరి. బాలరపక్షమున, శాలకలారి నరసింహముశాస్త్రిగారి కొకయంత్రపాత్ర కానుకగా సమర్పించెను.

మొదట ఆశ్రమములపతియగు శ్రీవేంకటేశ్వరశాస్త్రిగారు, శాస్త్రిగారినిగూర్చి చాల చుమత్కరముగ నుపన్యసించెను. ఒకప్పుడు శాస్త్రిగారు, వారికి కాలేజీయందు విద్యాధి యనియు కాని కాలేజీ విద్యాధులు చేయవలసిన దుండగముల మాత్రము చేసిన వాడు (Hear hear) కాడనియు చెప్పిరి. శాస్త్రిగారికి అస్పృశ్యతయన నెట్టివో ఎరుగకయే ఆశ్రమ బాలరకు విద్యగరపినా రనియు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి.

ఆ మొదట ప్రధానోపాధ్యాయులవారు అధ్యక్షునికిని, శాస్త్రిగారికిని గల యన్యోన్యమైత్రిని గూర్చియు, గణిత శాస్త్ర వైపుణ్యమును గూర్చియు చక్కగ నుపన్యసించిరి.

అనంతరము, అధ్యక్షుడు శాస్త్రిగారిని గూర్చి తెలిసి నంతవరకు చెప్పి ధన్యవాదములు సభకు సమర్పించెను.

అంత్యమునకు శ్రీ శాస్త్రిగారు, తనకు ఆశ్రమ బాలురొనర్చిన సత్కార, బహూకృతములను అజన్మాంతరమునఁబడు మరువనియు, ఇందుల కెంతయు కృతజ్ఞుడ ననియు తెల్పిరి.

సాయంత్రము 6 గంటలకు సభ ముగిసెను. సభయంతయు బాలురచే పాడబడిన మంగళకర్మములతో ముగిసిపోయెను.

తాల్లూరి జియ్యరుదాను,

A brighter polish and longer wear with COBRA

కోబ్రాక్రిము షర్మమును బాగ్రత్ర పేట్టును. పగులకుండునట్లు చేయును. దీని కాంతియన పెలుగు చిరకాలమువరకుండును.

COBRA BOOT CREAMS and life to shoes

Made in Black, Brown, White, etc.

Agents: విశంట్టు: విల్సన్ అండ్ కంపెని., 5 మద్రాసు.

చీరాల

శారదాబిల్లునుగూర్చి బారంగసభ

సభలో కల్లోలం

చీరాల, అక్టోబరు 26:—నిన్న సాయంత్రం 5 గంటలకు మునిసిపల్ హాలులోనున్న శారదాబిల్లునుగూర్చి చర్చించుటకు బహిరంగ సమావేశము శ్రీయుత శ్రీమహాను రంగనాయకులుగు ప్రగారు యేర్పాటుచేసిరి. సభకునువారు చెందువందల మంది విచ్చేసిరి. సభలో యీక్రింద యిరుపక్ష ప్రముఖులు శ్రీయుతులు గోదావరిజిల్లామునికొండ ప్రభుత్వము సుబహ్మన్యూ శాస్త్రి, మునిపల్లి గుబ్బయ్యపంతులుఅప్పారావు, కృష్ణయ్య సిద్ధాంతి; గాత్రం పాపయ్య, గాల నాగేశ్వరరావు, పూటూరి రామయ్యశ్రేణి, శ్రీకాకుళపట్టాభిరాములుగు ప్ర, చీరాల రాఘవయ్య, (స్వర్ణ) యస్ శ్రీనివాసరావు, బి. ఏ. యల్. టి. వెంకటరత్నం, బి. ఏ.యల్. టి. గాన్ పేగు సాపేబుగార్లు గలరు. సభాపారంభముకు పూర్వమే యిరుపక్షములవారికి కొంత వాదోపవాదము జరిగినవి. సమావేశ కర్తలగు శ్రీ కా. రంగనాయకులుగు ప్రధాన నేటి యీ సభ మాడ సక్రమముగా సాగియున్నాడనిజరుగునాన గమనించుట లేదనియు, వ్యతిరేకపక్షమువారు నచ్చియుండు పాల్కొనెదరని తెలచియుండలేదనియు, యిట్లు యిరుపక్షము లుండికానలేనని, వద్దని చర్చించి తీర్మానమునుపెట్టి గెల్చుటలు నిర్ణయించుట బహుదుర్లభముగనుక నాకు ఈ సభతోగవాధ్యతనువదలుకొనుచున్నానని చెప్పిరి. అంతట శ్రీయుతులశ్రీకాకుళం పట్టాభిరాములు గుప్త, పేరాల నాగేశ్వరరావు, చీరాల రాఘవయ్య, పూటూరి రామయ్యగార్లు, లేచి యీ ప్రతిపక్షాలకు మాత్రమేనని ప్రయరించలేననియు, అందునట్టి సభ్యులగు అధికారముగలదనియు, యిరుపక్షములు చిల్లుకుక్క మంచిచెడ్డలను చర్చించి తీర్మానించిన బాగుండుననియుఒకరు అక్కర లేదని చేసిన, మరొకరు కాబోనని తీర్మానించరనియు, అట్టితగాదాలు లేకుండ శాంతిగ జరుగవలెనని మీ యందరికి అభిప్రాయ ముండునెడల యిరుపక్షములకు తనవకాశమొసంగి దీర్ఘముగాచర్చించి తీర్మానించిన బాగుండుననియు అట్లుకాదని సభకు సక్రమముగా వ్యక్తమొకరి నెన్నుకొని అధికారరీత్యా యీసభ ప్రత్యేకించి ప్రతిపక్షాలరమున్ను యేర్పాటుకాబడినది, అనుకూలురు గట్లాడుటకు సావకాశములేదని నెలవిచ్చి నయెడల తామందరం వెల్లిపోయెదమనియు, తామెట్టితీర్మానము తెన్ని చేసికొనిన మాకు యేలాంటి అధ్యంతరము నులేవనియు నెంచిచ్చిరి. యివేరి ప్రతిపక్షాలకు సభకు శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారిని అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనిరి. అంతట యిరుపక్షములవారు తాపటి నేడుజరుగు సభలో శాస్త్రిగారు చెప్పెడి శాస్త్రప్రభాములను, విమర్శను, తీర్మానములేమియు లేకుండునట్లుగనుయేర్పాటుచేసుకొనిరి. శాస్త్రిగారు ను: రొకగంటకాలభిట్టకథలను చెప్పుటతోను నాలుగుగ్లోకముల కర్మచెప్పుటతోను కాలముబుచ్చిరి. అంతట సభకులు పెక్కురసంత్యులై శ్రీ పరంపరలను నురిపింపుకొచ్చిరి. వారశక్తులు గానున్నందున కృష్ణయ్య సిద్ధాంతిగార్లెద్దు దగిలి ప్రశ్నలకు కొంతవరకు సహనములను చెప్పుటచేత సభకులలో కొంచెన నెమ్మడికలిగిన ఎట్టి తీర్మానములులేక సభ 8 గంటలకు చ గింపబడినది. (పురవాసి.)

NOTICE.

Applications are invited from duly qualified midwife for service under the Vizagapatam District Board. Salary Rs. 30-1-40 per men, sem. Applications with copies of testimonial if any could reach the President District Board on or before the 10th November 1929. Dt. Bd Office, Vizagapatam, 23-11-1929. Sd/ G. JAGANNADHARAJU, President, District Board. Despo Oct. 29.

కచితము! పూరణాతకము!!

లంబన యోగమూలమున జీవితమందలి మక్కి ఫలితములు మీ ఆర్థరక్షణన వారములో పొందుము. మీజన్మనక్షత్రము లేక 9 శ్రుతిరములు డోపు వయస్సుతో ఖర్చులగు 1-0-0 పం: చిహ్నో బడయగలరు. ప్రశ్నకు ప్రత్యేకము 0-4-0 : యస్. యల్. శర్మ, అంజనాలయం, కాకినా

ఆంధ్రపత్రికా సంవత్సరాది సంచిక

ఆర్యా!

ఎప్పటినుండి రాజ్యాలు ప్రమాదాన సంవత్సరాదినంచినట్లు బ్రటింపం పుచ్చుచున్నాము. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీయార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయ యించి అమూల్యములగు తపస్వములతో స విక నలంకరించి మాయుద్యమమునకు దోడ్పడ బ్రాణింతులు.

ఈ సంచికయందువిషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నావిభాగమునందే ముద్రించి సంచికను ఉగాదినాటి కాలపుల కల్పించి కలచినాము. ని సమిత కాలమునకు బూర్వమే వ్యాసము లన్నియు మాకు జేరినగాని అట్లు విషయవిభాగమును గావించ ననుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించినవిదడ బంపు వ్యాసములను సంచిత మందు జేర్చుటకు వీ లుండదు. కావున వ్యాసములు 1929 నవంబరు 15 వ తేదీలోపల మా కందవలెను. ప్రతి వ్యాసమునను, 'సంవత్సరాది సంచిక' అని వ్రాసి యుండువలెను. వ్యాసములు, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతరచిత్రములును, సంపూర్ణవివరణములతో నియమిత కాలమునకు బూర్వమే మాకు బంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

కాశీనాథుని న గౌరవించి,
ఆంధ్రపత్రికాధిపతి.

ది ఆంధ్రవ్యాంకు, లిమిటెడ్, బందరు, మచిలీపట్టణము.

కాశీనాథ బ్రాం చీ

కాశీనాథలో యీవ్యాంకుపత్రము బ్రాంచిపెట్టు సందర్భములో, కాశీనాథ పట్టణ వాస్తవ్యులకు మాత్రమే 300 వాటాలు యిచ్చుటకు తీర్మానించ బడినది, కాశీనాథ వాస్తవ్యులయొక్క వాటాదరఖాస్తులు తప్ప యితరగ్రామ స్థుల దరఖాస్తులు అంగీకరించబడవు. ప్రతి వాటావిలువ రు. 100/-లు సగము వాటాలకు దరఖాస్తులు నచ్చియున్నవి. క్రిందటి సంవత్సరం యీవ్యాంకు 120% డివిడెండు పంచిపెట్టినది. ప్రస్తుతం ఫీక్స్డ్ డివిడెంట్లమీద నూటికి సంవత్సరం 60% లు వడ్డీ యిచ్చుచున్నది. వలయువాడు యితర విషయములు క్లెక్కుదారిగానే తెలియవలెను.

1 కేసు రూ 1-12-0
5 కేసు రూ 7-0-0

సాలామతి సంచిక

1 కేసు రూ 1
5 కేసు రూ 7

84 చెట్ల దినుసులు ఆవునీయ కలిపిన లేహ్యము. మేహపాడలకు సనాయి, స్త్రీలకు మునువ్యాధులకు ఆహారము. దీర్ఘ ఉడుకులకు, శుక్ల నష్టము, చర్మవ్యాధులకు, స్త్రీల ఋతువ్యాధులకు గ్యారంటీ. జి. యన్. రావు, ఆంధ్ర మెడికల్ స్టోరు, రామనాయుడుచేట్ల, మచిలీపట్నం, కృష్ణాజిల్లా.

సరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

ఇప్పటి మోడ్రుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నవి.

బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కో-ఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగునాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. టే. శ. మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాప్తిటరు, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుస్ ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్స్

ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొలగు నవి రిపేరుచేయుటయందు సమర్థతగలవారు. రైసుమిల్లుకు కావలసిన

సిలండర్లు, సాప్టింగు, నట్లు, సరసముగా యివ్వబడును. ముచ్చరాయప్పిల్ల వీధి, పెద్దనాయక్ చేట్ల, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బరులు వ్రాయబడును.

జేముస్ పోమేడు

తల వెండ్రుకలను పోషించును. సాంపకు సువాసన గలిగి అతినిర్మలముగా యుండును. బాదామి తైలము చేర్చబడుటచేత మెడకును అత్యంత తోపకారి. అన్ని సాపులలో దొరుకును. వెల 1 కి రు 0-5-0.

జేముస్ పెర్ఫ్యూమరీ కంపెనీ, 233 గోవిందప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

మోహినీతైలము

5 తులీ మానెగల సీసా 1-కి 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శ, ఉద్యోగిగళ్లు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. నుండరుల మోహలాహ్యములకు ప్రాపకురులను మనోహరముగ పంచి కాపాడును. ఈ తైలమునందుగల రమణీయముగు సువాసన చెప్పు నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టు నియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగు సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేయేల ఓకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అమృతాంజనం డిప్లో, బొంబాయి - మదరాసు.

మదరాసు మార్కెట్ షిఫ్ట్ (1-11-29)

సీమజవులి దినుసులు
ఇనుది గజముల పీస్ ధరలు రు. అ.
కాతకంపులు:—“ముంగిసూరు” 22 X 22 (బి) రు. 8-2-
సాధారణకము రు 7-7-0 “సింహము” 22 X 22 (బి) రు 7-14-0 సాధారణకము రు 7-8-0 “ఇంజను” 22 + 22 (బి) రు 7-14-0 “సింహము పాము” 22 + 22 (బి) రు 7-14-0 సాధారణకము రు 7-2-0 “అమెజాసు” 22 + 22 (బి) రు 7-14-0
చలుస:—“ముంగిస” 22 + 22 (బి) రు 9-0-0 సామాన్యకము రు 8-2-0 “సింహము” 22 + 22 (బి) రు 8-10-0 సామాన్యకము రు 7-18-0 “సింహము, పాము” 22 + 22 (బి) రు 8-11-0 సామాన్యకము రు 7-18-0 “అమెజాసు” 22 + 22 (బి) రు 8-8-0 సామాన్యకము రు 7-11-0 “వీసున” 22 + 22 (బి) రు 8-9-0 సామాన్యకము రు 7-11-0.
చలములు:—1708 (నెట్) రు 12-8-0 1702 రు 10-8-0 1508 రు 11-10-0 1808 రు 10-12-0 పై 4 రు 8-10-0 పై 5 రు 7-6-0 78078 రు 7-12-0 జి. జి. 78 రు 7-18-0

శూలు
40 నెంబరు (సీమ 5 పా కట్టలు) —టూక్రి రు 5-10-0 చలువ (కొంగ) నలువ (ఎనిటిక్స్-టో) రు 7-2-0 చలువ (నాగకన్యక) రు 6-5-6 చలువ (గుప్తి) రు 6-7-6 చలువ (గడ్డజెండా) రు 6-5-0 పచ్చగుట్టము (ఎట్ట) జి. రిడ్ సిక్స్టీస్ అనానీ రు 8-5-0.
40 జవాన్ (చదిపానులట్ట) లయిదు సత్తరములు కలగ్ బాత్ రు 11-7-0. నెయిత్ రు
60 సీమ (5 పానుకట్టలు) — అదకత్తెర రు 14-4-0 జి. (ఎట్ట) “పాట్టెలుతల” మార్కు రు 14-8-0 వీరుగుకారము రు 8-9-6 పొంగడియారము
గొట్టజిల్లు రు 8-4-0
నెన్సిల్లు రు 8-4-0
సిరాబిల్లి రు 8-2-0
శెల్ల శకంయో
ఇండియా బ్రిటానియామార్కు — తెల్ల రు 10-5-0
ఇత్తడిరేకులు — (డిట్-మేక్) రు 245-00
డిట్ (క్రాసాయర్) రు 247-00
రాగిరేకు రు 825

సీమెంటుపీసా వెల:—
గిల్డ్-పీమ్ (“చెయ్యి”) రు 11-6-0
జర్మన్ “స్టాగ్” రు జర్మన్ “టెంట్” రు 9-8-0
చక్కెరమూటయొక్క ధర:—
బావా“రెడి” రు 25-9-0, డిసెంబరు రు 25-12-0, జనవరి రు 25-14-0 ఫిబ్రవరి రు 26-0-0.

వేరుసెనగ నూనె
పీపాలలో రు 100-0-0

ఆముదము
(మిల్-డెలివరీ) రు 102.
పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

జవుతోలు (8 టు-9) “అఫ్ కంట్రిన్” రు 0-15-0 టు 1-0-0
“ (తేలిక) ” రు 1-1-8 టు 1-2-6
“ (7-9) బెంగుళూరు రు 1-6-0 టు 1-1-6
“ (తేలిక) ” రు 1-2-0 టు 1-2-9
“ 8 క్వి టు 8 క్వి బెజవాడు రు 1-0-0 టు 1-1-6
“ (6 క్వి టు 7 క్వి) విజయనగరము రు 1-0-8 టు 1-1-6
“ (7 టు 7 క్వి) వీలూరు రు 1-0-0 టు 1-0-9
శబతోలు రు 0-10-9 టు 0-11-0
శబమాడతోలు రు 1-2-0 టు 1-2-9
జవుతోలు రు 1-10-6 టు 1-12-0

ప్రకటన (2046)

రోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, జూబులి ద్వారాగాని రోగలక్షణములను తెలుపుదు చేరినచో రోగిస్వభావము పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పథ్యము, వగైరాలు వివరము వుచిరముగ వ్రాసి సంతపబడును. 5 (నెం, డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

మాతృగుండరామాయణము

యశగానము, హరికథ, 6 కాండములు గల సంపూర్ణరామాయణము. పద్యములు పలుకు, కీర్తనలు, మెట్లు, తొహరాలు అన్ని శుభకార్యములలో పాడవచ్చును. హరిభక్తులకు, పురుషులకు ఉపయోగము. 422 పుటల క్యాలికోబైండు. రూ 2-8-0.

హదశపురాణసారము

పదునెనిమిది పురాణములు 4 భాగములుగ నులభ్యమైన వచనములో కథలవలె పండిత, సామర, స్త్రీ, పురుష, బాలబాలికలకు ఉపయోగించునట్లు వ్రాయబడినవి. వెల భాగము 1-8 రూ 1-0-0 సాల్పభాగములుగల సంపూర్ణగ్రంథము. క్యాలికోబైండు, వెల రూ 4-8-0. 208 ఈదర వెంకయ్యవంతులు ప్రొ.జై.బి.రు రామా అండు కో, ఏలూరు.

భిక్షగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు

రోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో అక్షవకరవస్తువు లేవియు లేదు. ఈమాత్రలు 1-2 న కామరూపిణిగాని విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితినే ఎటువంటి కఠినతరాహిత్యమునైనను జీర్ణీకరించి, గాఢ నిశ్చలము మారుటవలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరికి మందు, మలబద్ధము, వడినెము, దగ్గు, గూరలు, శీతలముచే కాట్టలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపుకొప్పి, కక్కాయందు కొప్పి, ఆహారజీర్ణకాలముందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు ఇత్యధ్యయంగా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గుఱవరియను. స్త్రీలు ప్రసవించినవాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 న 2-3 తమలపాకులలో నమలి మ్రొంగవలెను. పాంక్రామికరోగులలో నుండవలసినవారు, వినము 1-3 మాత్రలు నేనించిన ఆరోగ్యవృద్ధిగాను లభిండు. ఈమాత్రలసీసాలోగల అనుపావకరమును చూడుడు. 500 మాత్రలు గల సీసా 1-3 క అలాగే మరల ప్రతిపాపులోలను జోరకును. పొట్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రూ 1-8-0 12 సీసాలు రూ 2-0-0. 25 సీసాలు రూ 5-8-0.

సారస్వతానవం: మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞానకళ్యాణి వృద్ధిచేయును గావున, మొదడు దుర్బలములను గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు నుండితాను. పుష్పిని కలంగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాదము పాదము వుత్సాహము నింపుచు. పాదములకు శ్రమలను (వెల్లివోరు చాలా మెత్తగా వుండుటవలన) మాట్లాడన నడువన కానిపిల్లలకు పండితముగా. 6 కొప్పుల సీసా 1-3 రూ 1-0-0. పొట్టుబుచ్చలు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

తరుణము మించిపోకమునుచే మీ తలవెండ్రుకల గురించి తగుకృత్య పహింపుడు.

వెండ్రుకలు దుశ్శుభతో ఉడివచ్చునంతవరకు ఆలసింపకుడు వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియాఆయిల్ రిజిస్టర్డ్

న సేటినుండియు వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికి

దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, విడిపోవుట విడుముగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చునలె, దుశ్శుభరక్తాలనలె నిగనిగలాడించును. ఈమలభవద్దతిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీవెండ్రుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించు గనో మనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు సెట్లు అధిక కృము గలంగజేయునో గుర్తింపుడు. ప్రతివట్టుములోను, కట్టలోను, గుక్కాదాగులందరినీవద్దను, వరిముక ప్రవృత్తులు లమ్మవారలందరినీవద్దను జోరకును. మీయూరివర్తకులయొద్ద కొనుగట్టుడు.

కామినియాఆయిల్ అని చూచి మరి కొనుడు. సీసా 1-3 నెల రూ 1-0-0; పొట్టి 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 8-కి రూ 2-10-0; పొట్టి 0-12-0.

ఓటో డిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

కొనుట ముతవకుడు. మీదునులమిదగాని, తేలు రుమామిదగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోడీజిలలో చోరు చల్లిన వెంటనే విక్రితి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైజీపువ్వుల పరిమళములను, వందజల్లిన ట్లవచ్చును. పెండ్లి సమయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోడీజిలలో కచ్చు సురేధియు కానరాదు. నేడే ఒకసీసాను కొని, దాని ఆద్యుతపరిమళము లనుభవింపుడు.

1 కొప్పు ఓటోడీజిల బహారు రూ. 2-0-0
1/2 " " " 1-4-0
1 చాచు " " 0-12-0

నమూనాసీసా రెండవాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పంపబడును.

నువాసన కార్డు 1-3 అలా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

285, జమ్మామక్కిడు మార్కెట్టు, బొంబాయి. నెం. 2.

గాంధీమహాత్మనకు సన్మానపత్రము

డిల్లీ మ్యునిసిపాలిటీవారి తీర్మానము

29 తేది జరిగిన ఢిల్లీ మ్యునిసిపల్ సంఘసభలో గాంధీమహాత్మనకు సన్మానపత్రమును సమర్పించవలెనను తీర్మానమును అసభ్యులతోగా రుపపాదించిరి. సీనియరువైస్ చైర్మన్ డెంటు క్రిరాం శానుబహదరు ఆబ్జర్ రహిమానుగార్లు మున్నగువారు బలపరచిరి. దానికి ప్రతికూలముగా జూనియర్ వైస్ చైర్మన్ డెంటు ఎస్. ఎం. అబ్దులాగారు మాటలాడిరి. మునిసిపాలిటీలు రాజకీయములను బహిష్కరింపవలెనని అబ్దులాగారనిరి. ఈ సభకు సభ్యులందఱును ముఖ్యముగా రావలెనని అభ్యుత్థుని అనుమతితో కార్యదర్శి ఆహ్వాన లేఖలో వ్రాసెను. దీనివలననే యిది ముఖ్యతమమని స్పష్టమగుచున్నది. నేను ఎనిమిదేండ్లునుండి యీ సంఘమున సభ్యుడనుగా నున్నానుగాని యిదివరకెన్నడును యిటుల సభ్యులు కొరబడియుండలేదు. ఈ తీర్మానమును సభ్యులందఱు నేకగ్రీవముగా నామోదించవలెను. గాంధీమహాత్మని ఘనత నెవ్వరును శంకించియుండలేదు. సన్మానపత్రమున రాజకీయములు గేర్-నబడవు" అని అబ్దుల్ రహిమాను గారనిరి. ఇది చాల ముఖ్యమైన యమగుటవలనను సభ్యులందఱు సీ తీర్మానము నేకగ్రీవముగా నామోదించవలెనని నేను కోరుటవలన నేనటుల వ్రాయించితిని" అని అభ్యుత్థుడు జాన్సు ను గారు నుడిచిరి. ఓట్లు పుచ్చుకొనగా 17 గురు అనుకూలముగాను 10 మంది ప్రతికూలముగాను ఓటు నిచ్చిరి. 6 గురు తటస్థులుగానుండిరి. అనుకూలరలో 13 మంది హిందువులు, 4 గురు మహమ్మదీయులు, ప్రతికూలరలో 3 మంది మహమ్మదీయులు, 11 హిందు, పార్శ్వాత్ముడు. నవంబరు నెల 2-వ తేదీని సన్మానపత్రమును సమర్పించుటకు తీర్మానింపబడెను. (అ. ప్రె.)

నేషనల్ ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీ

లిమిటెడ్,

ప్రధానకార్యాలయము: కలకత్తా.

అభివృద్ధిలోనున్న ఇండియా ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీ ఆస్తులు రూ 13500000
భీమాలు చెల్లించబడినవి 5700000
అమలులోనున్న పాలసీలు 50000000
సం|| ర ఆదాయము 2500000

1928 యివ్వబడిన నూతన పాలసీలు ఒక కోటి రూపాయలకు పైగానే గలదు. పిల్లల విద్యకు లేక వివాహమునకు విర్పాటు చేయుటకు ప్రత్యేక పద్ధతులు గలవు.

ప్రాప్తికృతు, ఏజన్సీ పరత్తులకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

కె. ఎస్. గోపాలయ్యగారు,

కార్యదర్శి, మద్రాసు బ్రాంచి,

101 లోక్ స్క్వేర్ బాడ్వే, మద్రాసు.

ఎజెంట్లు కావలెను

తలనొప్పి, యిక్-ఫ్లూయెంజా, చేయి కాలు పట్టుకొను పంటినొప్పి మొదలగు వ్యాధులను ఒక ట్యూములో పోగొట్టు భ్యాతిజెందిన "జామా తైలమునకు" సమమగు మందు లేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్న బుడ్డి 1-కి అలాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

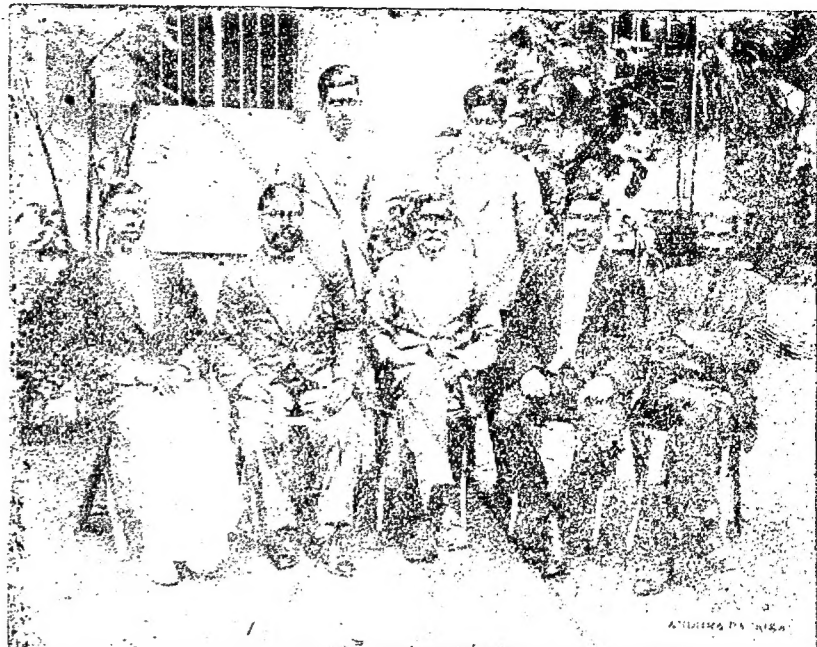
అమర్ చెందు, శోభా చెందు

ఇంగ్లీషుమందులు పలసరకులు సల్ఫూరిక్, వైట్, మొరాటిక్ అసిడ్ల వ్యాపారస్థులు, 63 నెం. వైస్పనాయునివిధి, మద్రాసు.

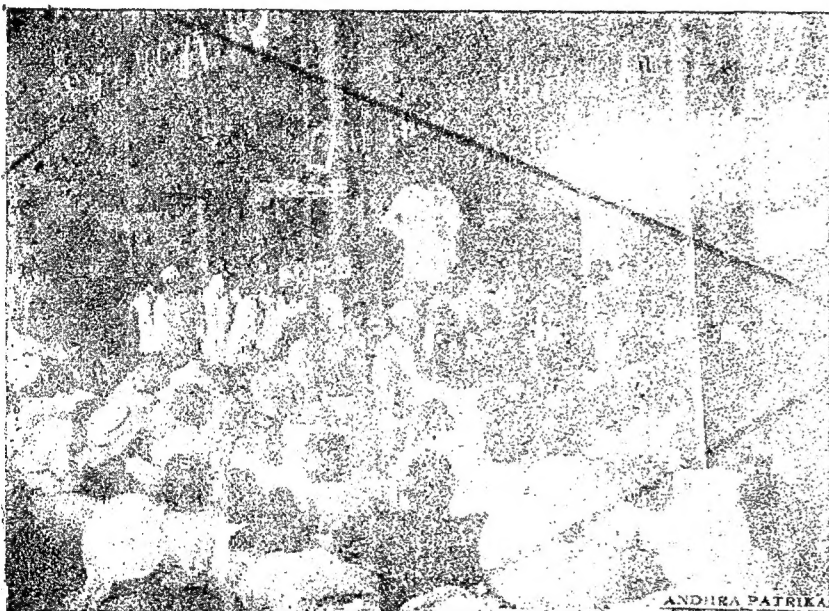

ఎ రంగస్థాయి అయ్యంగారు, హిందూపత్రిక సంపాదకులు గాయపేటలో యువజన సమాజ స్వంతమండపపు ప్రారంభోత్సవము జరిపించి అధ్యక్షత వహించిన వెంకటేశ్వరయ్య నాయుడు గారు వారి ప్రక్కన నిలిచియున్నారు. (పి. ఎ. ఎ.)

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు — దక్షిణాఫ్రికాలో వ్యాపారము చేయుచున్న బి. ఎం. ముత్త ఆచార్యగారు, సి. వి. నాయక మదలి, ఎ. సుబ్బారాయుడు, ఎ. కె. ఫిలిపు మున్నగు భారతీయులు ఇండియాలో సంచారము చేయుటపై మదరాసుకు వచ్చిరి. వీరు భారతీయనాయక లతో సంప్రదింప నున్నారు. (ప్రె. పో. వీ.)

సామర్ల కోట నభలు

తూర్పుగోదావరిజిల్లా సభయందు అధ్యక్షులగు డా. పట్టాభిసీతారామయ్యగారు ఉపన్యసించుట. (ఎ. వి. ఎ.)

సామర్ల కోట సభల సమయమున ఏర్పాటుచేయబడిన ఖద్దరు ప్రదర్శనమునం దొకశాల. (ఎ. వి. ఎ.)

పచ్చయ్యకళాశాల ఆంధ్ర సాహిత్యసంఘము: — ప్రారంభసమావేశమునకు సామింకటాచలం చెట్టిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. పింగళి సుబ్రహ్మణ్యచెట్టిగారు ఉపన్యసించిరి. వారిరువురు మధ్య మాట్లాడియున్నారు. (ప్రె. పో. వీ.)

డా. బి. నెంటుగారి రాక: — డా. బి. నెంటుగారు యూరోపునుండి గతనెల 27-న తేదీన మదరాసునకు తిరిగివచ్చినపుడు, గోవిందరాజులు మొదల్యారు, బి. శివరావు మున్నగు వారు నెంటుగారి వైపున నిల్చి సన్మానించిరి. (ప్రె. పో. వీ.)

సగస్వతపవర్తనైసేరాజమండ్ర

అన్ని విధములగు అచుపనులు, బైందుపనులు చేయబడును.

యోగవ్యాయామ ప్రకృతి చికిత్సాలయము, బందరు

ప్రకృతిసేవకై ఆయామ యోగము నిర్వహించుచున్నది. వివిధములగు వ్యాధులను మనము విశేషముగా వ్యాధులకు లోకై యుండలేదు. నాగరికము ప్రబలి జీవితము నీవైతము కృత్రిమములగు బట్టుబడి మొదలుపెట్టిన దాని కని వని యెటుంగని తీవ్రవ్యాధులకు మానవుడు గరియగుచున్నాడు. సత్యవైద్యము తత్వములను పాశ్చాత్యవైద్యమును సహితము ఈవిషయమును చురుగుపరచుటలేదు. కాని యాధునికతని వారిం చుటలో మాత్రము భేదభావము గలదు. శాతకవిజ్ఞానోపాసకుల యైన వైద్యవేత్తలు ఎప్పటికప్పుడు మూల ప్రయోగముల గని పెట్టి మానవజాతిని తమకు చేసి వానిచే తామరతంపరగా వ్యాధినిమము వ్యాధులను నిర్మూలించి యిచ్చించుచున్నారు. కాని, వారికిని రామరామ నిష్ఠులను నిష్ఠులనుచున్నది. అట్లోపతి వైద్యులచేతనే ఆసాధ్యములని తీర్మానింపబడిన వ్యాధుల సంఖ్య నానాటికి పెరుగుచున్నది. జీవధములు తాత్కాలికపాతాని మాత్రమే కలిగించుననియు, వ్యాధిని ముందుగా లననియు, వైద్యులు దుష్ఫలముల కలుగజేయుననియు, అనుభవజ్ఞులైన వైద్యులందఱిగిరించియున్నారు. స్వాధ్యాయము లెవలైన జీవధములలోగలయును పరిసరించునని వాదించిన వాదించవచ్చుగాని, ధర్మాధ్యాయము లెవలైన అట్లు నుడువుటలేదు.

అట్లోపతి (ఇంగ్లీషు) వైద్యము ప్రభుత్వవైద్యము పొందుచుండుటచే నిరంకుశముగా ప్రజలపై రాజ్యముచేయుచున్నది, అట్లోపతి వైద్యము కేవలము చికిత్సావిధానమైనచో ఎప్పుడో మార్పుచేసియుండెడిది. కాని వాని వాదము తేలికాని బ్రహ్మాండమైన ముందులవ్యాధులను ప్రపంచ మంతటను నడుచుచున్నది. పాశ్చాత్య ప్రభుత్వములన్నియు వైద్యమునే యాధారము చేసికొని నిలిచియున్నవి. భవాభ్యుదయ యావర్తకుల చేతులలో ప్రభుత్వము బుండియున్నది. వైద్య వ్యాపారమునకు భంగము కలిగించునట్టి యెట్లమార్పును ప్రభుత్వము ప్రవేశపెట్టవలెదు. ప్రకృతివైద్యము విశిష్టగా వ్యాపించియున్న అమెరికా జర్మనీ మొదలగు దేశములలోనే ప్రభుత్వవైద్యవిధానము ఇంకను నూర్చుచేది యుండలేదు. కాని ఆచిరకాలములోనే అమెరికాలో ప్రకృతివైద్యము తన ధ్వజమును స్థాపించు నూడవలు గనిపించుచున్నది.

విద్యుత్తయనను ప్రజలందఱియే బయలుదేరవలెను. కావున ప్రజల వ్యాధులయొక్కయు వాని చికిత్సలయొక్కయు మూలస్థానములగు వైద్యులకు ఉత్తముయిన మార్గమున ఆరోగ్యము పొందుటకు పునుకొనవలెను. ప్రేమస్వరూపుడైన పరమేశ్వరుడు మనలను ప్రారబ్యాధుల ననుభవించుటకై పుట్టించెను. సుఖముగ జీవింపబడి కవిరమైన సమస్తవర్తకుల సృజించి, యుక్తాయుక్తవివేకజ్ఞానము కలుగజేసి మనలను పుష్పమై పుట్టించినాడు. వానకు భగవంతుడు ప్రసాదించిన బుద్ధిని దుర్వినియోగము చేయుటచేతనే సకలదుఃఖములకు గురియగుచున్నాము. మనము సద్బుద్ధిగలవారమై సర్వరక్షకునియందు విశ్వాసముతో ప్రకృతి సూత్రముల కేసనుసరించినయెడల వ్యాధులు కలుగజాలవు.

ప్రకృతిసూత్రముల మల్లంఘించుటయేవ్యాధి, వాని ననుసరించుటయే చికిత్స, ఆరోగ్యము. ప్రకృతివైద్యముయొక్క మూలమంత్రి మిదియే. ఈనిధాంతము ననుసరించి మాచికిత్సాలయమున సకల వ్యాధులకు చికిత్సచేసెదము రోగియొక్క నిత్యజీవితములో ప్రకృతిసూత్రముల ననుసరించి మార్పులుజేసి ఆరోగ్య స్వాతంత్ర్యమును పొందుటకు చేసెదము. ప్రపంచములో మరేచో చికిత్సావిధానములను నిట్టి స్వాతంత్ర్యమును రోగి పొందజాలడు. ఒక పర్యాయము సంపూర్ణముగ ప్రకృతి చికిత్సను బడసి, ప్రకృతి సూత్రముల ననుసరించుచున్నంతకాలము, తిరిగి తనకొరకుగాని, తనకుటుంబముకొరకుగాని, యేక దుర్వినియోగము బో నవసరము లేదు. ఇదియే ప్రకృతి వైద్యములో నుండు ఘనత.

రోగియొక్క వ్యాధి ననుసరించి ప్రకృతి చికిత్సా పద్ధతులలో ఉపవాసము, ఎసేమా, తీవ్రస్వేదక ఉపచారములు అనిగా వచ్చితి లోట్టపానములు, వేడినీళ్ల తోట్టపానములు, కటి పానములు, లింగ పానములు, జల్లు పానములు, ధారా పానములు, ఆవిరి పానములు, సూర్యతాప పానములు, లవణపానములు, తడినీళ్లకు, ఉష్ణకల్లు, కావడములు, ఒండుమట్టికల్లు, శరీరమృదనము నానీసమికరణము, శరీరవ్యాయామము, పాదాయామము, యోగాసన చికిత్స, బయోకెమికల్ చికిత్స, విద్యుత్ చికిత్స, వైత చికిత్స, వైద్యకాంతి చికిత్స, పశ్యచికిత్స, నిసర్గాహార చికిత్స మొదలగు నిరపాయకములై ఘాతనశక్తిని యీత్యామమును, గలగజేయునట్టి పద్ధతుల ననుసరించెదము. వ్యాధి

నివారించునవారు, ప్రకృతి మాత్రునేమను, పరిపూర్ణరోగ్యమును, సాంకేతికముగాక యని కోరుచున్నాము. యాతాశక్తి మానసేంద్రియ సంకల్పించిన మా, ప్రజలు తమ ప్రాత్యహ మెందంగలంగలను ప్రార్థించుచున్నాము

ప్రకృతి సూత్రముల ననుసరించి ఆరోగ్యజీవన మెట్లునుండునో నిదర్శన ముగ్రముగా ప్రజలకు ప్రదర్శించుటకును నిర్వహించుచున్నామై నానాటిక కృషింపచున్నామని ప్రసంగించుటకును నిరంతరము పాటుబడునట్టి యొక ఆరోగ్య సాధనాశ్రమమును స్థాపించు ముద్దేశముగలదు మరియు నాంనాటిక బాధలచే నిరంతరము పెరిగిపడుచున్న విరామము సాంకుటకు తగిన ఆరోగ్యప్రదమైన ఆశ్రమముచేక యెందుకో విద్యార్థులు, వ్యాపారస్తులు నరముల పటుత్వము గోల్పోయి దుఃఖభాజనులగుచున్నారు. అన్ని సౌకర్యములగు ఆశ్రమము స్థాపింపవలెనని, చాలగవచ్చు యయ్యతో గూడుకొనిన కార్యము. ప్రస్తుతము స్థాపించిన చికిత్సాలయమునకు ప్రజలసంగడు ప్రాత్యహమునట్టి ఆశ్రమ స్థాపనమునకు ప్రయత్నింప ఆభిప్రాయముగలను.

కరపత్రముల మూలమునను ఉపవాసముల మూలమునను గ్రంథప్రచురణ మూలమునను ఆరోగ్యప్రచారము చేయ నభిలషించుచున్నాము. కావున నీ మహాత్మాగ్రమనకు ప్రజలచితినిధమున తోడ్పడగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.

మాచికిత్సాలయమును గూర్చిన వివరముల తెలియగోరువారు వ్యవసాపకులకు వ్రాయవలెను.

సర్వజనా స్పృహనోభవతు
రామానాయుడుపేట, } పాలవర్తి ఆంజనేయులు,
బందరు, } వ్యవసాపకుడు.

ఎఫ్. ఉష్మాముగారు
మాజిలండు వాస్తవ్యులగు వీరు మగరాసునబ్బి క్రింద యున్న సమాజమునందు పవ్యాంశుచున్నారు. (ప్రొ. థో. డి.)

బెజవాడ

నియోగి సంఘమునకు మనవి

ఆరువేల నియోగిసంఘము నుద్ధరించుటకై అనంతర మాక్రియై వెలసిన శ్రీ నందిరాజు లక్ష్మీనారాయణ దీక్షితులు గారికి శ్రీమతిమృదులకెన్ను కొనబడి ద్వైతాద్వైతముతే స్థాపనాచార్యులగుదావని కలిగియున్న శ్రీ కోటిశ్వర దీక్షితులు వారు నియోగిలక్ష్మిలకు సహితం ధర్మ పరులై ల్ల రకు మార్గ దర్శకులై యుండవలసిన వారై యున్నారు. అట్లు సమయము వచ్చినప్పుడు కేంద్రీయ నడచుచున్నారని వ్రాయుటకు చింతించున్నాను. వారి మూరునకు సహితం ధర్మగ్రామననే విద్య నభ్యసించజేయుచున్నాను. అందులకు సంతోషమే. కాని కారదా బిల్లును అతిక్రమించుటకై వారు వారి సోదరులగు శ్రీ మార్గం చేయకర్మ గారు ఎల్లరకు బోధించుచున్నారు. ఎల్లరకు మార్గదర్శకులై కాననాతిక్రమము చేసి స్వభావోద్ధరణను ముందంజవేసువలసిన యాతరుగమున దీక్షితులవారు తమకుమారునకు యేషిల్లోపలనే వివాహముచేయ నిశ్చయించుచున్నారు. వీరివిషయమే. యిటులండ వారిమార్గముననుసరించు మాతోట్లు యేమిచేయవలయునా యని యప్పుడు ఆలోచించుకొనవలసినవచ్చినది.

ఈవర్తను పద్ధతిని నియోగిలు సహితం ధర్మపరులను తులసిరిని ఖండించువని మనవిచేయుచున్నాను. ఈ ఖండన పద్ధతు బెజవాడ పట్టణమున సోదరసంఘముల సహాయమున యేర్పాటుచేయ సంకల్పించినాము.

బృహదాటి వెంకటాచలపతిరావు,
స్వధర్మాధిపతి, బెజవాడ.

మీరటు కుట్ర కేసు

(౧)
కమ్యూనిష్టు సమైక్యమునకు కాత్తిక పత్రికమునకు సంబంధము

డిటెక్టివు ఇన్ స్పెక్టరు సాత్యము
మీరటు, ఆక్టోబరు 30:—నేను మీరటుకేసు విచారణయందు డి టెక్టివు ఇన్ స్పెక్టరు ఎ. జి. హోష్టరుగారిని ముద్రాయించు చాలమంది ప్రాసుపరీక్ష చేసిరి. కొడవలియు సుత్తియు కమ్యూనిష్టుల చిన్నములనియు వామిదత్తుగారు కమ్యూనిష్టు పక్షములోనివారనియు, ఇంగ్లాండులో కమ్యూనిష్టు కార్యాలయము కింగ్స్ట్రీటులో నున్నదనియు అందు ఇంప్రికాతు అను జర్మను పత్రికయొక్క 9000 ప్రతులు దొరికెననియు సాక్షి జెలిపెను.

బ్రాడ్లీగారు క్రాసు పరీక్షతేయగ సాక్షి యిట్లు జెలిపెను. గమల పనివాండ్ర సంఘాగ్రహణకు ముక్కుగారిని సాక్షి యెరుగునుగాని అతడు కమ్యూనిష్టు అగునో కాదో చెప్పజాలననెను. స్వల్పసంఖ్యకుల జాతీయసంఘ కార్యదర్శియగు హరీ పాటిగారు బ్రిటిషు కమ్యూనిష్టు కార్యనిర్వాహక పథ్యుడనెను.

ఉస్మానిగారికి ప్రత్యుత్తరముగ సాక్షి తాను రషియా విషయములను పూర్తిగ యెరుగననెను. రషియాలో రాజకీయ సంపర్కముండరాదని కన్పర్వేటివుపక్షమునా రభిప్రాయపడుచున్నట్లు సాక్షికి తెలియదు. ప్రశ్నలు గట్టిగా అడుగుచు స్పష్టముగ మాట్లాడుమని ఉస్మానిగారిని లాంగుసర్జు తెమ్ముగారు కోరగ “నాఉచ్చారణ రషియావారి ఉచ్చారణలె నుండవచ్చును” అని ఉస్మానిగా రనిరి.

పాల్ మెంటు కామస్సు ఫఫలో చాలమంది సభ్యులు రెండవ అంశాంతము సభాసభ్యులని సాక్షి దాండిగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగ జెలిపెను. పక్ష త్వలాగారు పార్లమెంటులో కమ్యూనిష్టు సభ్యుడు. కామస్సుసభ ఇంగ్లాండులో చట్ట సమ్యుతమయినది. కార్మిక పక్షమువారు రషియాకు ప్రతినిధుల నంపిరి. ఇంప్రికాతు అనునది కమ్యూనిష్టు పత్రికయని సాక్షి యెరుగును. (అ. కె.)

అఖిలాంధ్ర భూమిపన్ను విధానసంగ్రహ మహాసభ

బెజవాడలో జరుగును.

ఆర్యా! డి 5-11-29 తేదీని అఖిలాంధ్ర భూమిపన్ను భాన సంస్కరణ మహాసభ స్టేటుకాన్సిలు సభ్యులు గారి కవరపు రామదాసు పంతులుగారి అధ్యక్షతను బెజవాడ సమావేశమగును. మదిరాసు శాసనసభ్యులు మ. రా. కిర్ల రామచంద్రారెడ్డిగారు ప్రారంభోత్సవము జరిపెదరు. సభ యోచించవలసిన ప్రధానాంశముల యాదినవును నూచి: చున్నాము.

- (1) భూమిపన్ను విధాన సంస్కరణ యొక్క ఆవికత, అది యేదిగదా నుండవలెను?
  - (2) ఇందును గూర్చి సమగ్రమైన విధానముతో చట్టము యేర్పడు వరకును జిల్లావారీ రీపేటిల్ మెంట్లు ఆడిషే నిలసిన అనశ్యోకత.
  - (3) ఆంధ్ర భూమిపత్రి స్థాపనము.
  - (4) ప్రజాందోళనము బహుపలసిన కార్యవిధానము
  - (5) యావద్భారత ఉద్యమమును గూర్చి సాచించు దేశపు అధిక సమస్యలోని కల్ల ఉత్సాహమైన మస్య పూర్ణమైన ప్రజాబలము, పక్షభేద భూతమైన వాంబలముతో తప్పక ప్రజాసమూలముగా పరిష్కారము గాగు నమ్మించున్నాము. రయితులు, ప్రజాభిమానులు తప్పక పభు జయప్రదముగా జరిపించుకొనుచున్నాము
- ఇట్లు:— మో. రామచంద్రారావు. గా వారి ప్రచురార్థ ఎమ్. ఎల్. సి. బి. యునిస్సామినాయ ఎమ్. ఎల్. సి. బి. ఆంజనేయులు, ఎమ్. ఎల్. థో. పట్టాభి శీతారామయ్య, వె. సత్యన్నారావ్, నల్లారావు, చా. రామసోమయాజులు, ఎమ్. ఎ. బి. వేంకటపతిరాజు సి. బి. ఇ. య. మార్కెసుకాశ్, చ. సారాయనరాజు ఎమ్. ఎల్. సి. రి. మంజేశ్వరకర్

భారత రాజప్రతినిధి స్వరాజ్యప్రకటనము

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మనగా అధినివేశ ప్రతిపత్తియే

కాండు టేబిల్ న భ న మా వే శ వ రు ప బ డు ను

భారత రాజ్యాంగనిర్మాణవిషయక చర్చయందు సంస్థానములు పాల్గొనును

భారత రాజకీయ సంస్కరణములను గూర్చి ఇర్విన్ ప్రభువు ప్రకటనము గావించెను. ప్రత్యేక ఇండియా గజెటు రూపమున ప్రకటన గురువారము సాయంత్రము వెలువడినది. 1917 సంవత్సరము ఆగస్టు 20 తారీఖు ప్రకటనకు సంపూర్ణముగా అధినివేశ ప్రతిపత్తియే గాని అంతకు కొరవడిన రాజ్యాంగ విధానము కాదని ప్రకటనలో స్పష్టము చేయబడినది. బ్రిటిష్ ఇండియాకు సంబంధించినవిషయములను భారతదేశమున కంతకును సంబంధించిన విషయములను చర్చించుటకు భారత రాజకీయవేత్తలును, సంస్థానాధిపతులప్రతినిధులును వ్యక్తిగాగాని, సమష్టిగాగాని సమావేశపరచబడుదు రని ప్రకటన స్పష్టము చేయుచున్నది.

రాజప్రతినిధి ప్రకటనమును చర్చించుటకు భారత రాజకీయనాయకులు నేడు సాయంత్రము సమావేశ మగుచున్నారు.

ప్రత్యేక గెజెటు ప్రకటన

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంబి)

ఫ్రీస్, అక్టోబరు 31:—ప్రత్యేక ఇండియా గజెటులో శ్రీరాజప్రతినిధి యాక్రింద ప్రకటనమును గావించుచున్నాడు. నేనిప్పుడే ఆంగ్ల దేశమునందలి మరలివచ్చితిని. అచ్చట ఆంగ్ల మంత్రవైఖ్యతో భారతదేశసమస్యలగుర్చి బాసగా నర్చించు క్షణ నాకు మంచిసాంకాశములభించినది. నేను భారతదేశము లందు జార్జిసార్వభౌమని ప్రతినిధిని గావున భారతీయుల యభిప్రాయములను, భయములను, ఆశయములను, ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా బ్రిటిష్ ప్రజలకు విన్నవించుటయే నాకర్హముగా విహించె నని ఆంగ్ల దేశమునకు పయనంబునావు సంకల్పమున చెప్పి యుంటిని. ఈ కర్తవ్యమును నిర్వహించుటయందు ఆంగ్ల మంత్రవైఖ్యముకాక, అన్ని పార్టీలనాగున నాకు మనస్ఫూర్తిగా తోడ్పడు నిచ్చున ప్రకటించియుండిరి అంగదను నా చేప్పిన సంకల్పము సాధనముగా వినిరి

ఇవి సందిగ్ధ సమయములు. ప్రజలకు హృదయం చలనము గావించు విషయములు ముఖ్యము పరిశీలపడుచున్నవి. ఈ కాలమునందు రాజకీయ విషయములలో తీవ్రభేదము లుదయించుట గూడ తప్పకున్న రాజకీయ వాతావరణము కాంతముగా నున్నప్పుడు ఉదయించు దురభిప్రాయము లెకేములుగూడ ఈ కాలమున నుదయించు సావకాశము గలుగుచున్నది. ప్రస్తుత కాలపరిణామముగా నున్నను, జాతిమత రాజకీయ విభేదముల కతీతమై అంధహీనతయొడల సంపూర్ణముగ ప్రేమ విశ్వాసములను ప్రకటించుచు, ఆంగ్ల ప్రజల యభిప్రాయమును తెలియగోరుచు తమ ముఖములను ఆంగ్ల దేశీయులెరుంగవలెనని యాతురపడు అసంఖ్యాకములగు భారత ప్రజలున్నారని నాకుగల విశ్వాసంకింతయు తగ్గియుండలేదు. భారతీయుల యభిప్రాయములనుండి ఆంగ్ల ప్రజల యభిప్రాయము తెల్లమునవి భారతదేశంలోని పరివర్తనములనల కింతవరకు వారి భావములు కలగవలెనని. కొంతవరకు భారతదేశములో జరుగుచున్న సంగతులు వారికి సరిగా తెలియలేదు. వినను భావి భారతరాజ్యాంగ సమస్య విషయమై యాంగ్లేయు లొసగిన వాగ్దానము ను గాఢంగా వారు చెల్లెత్తురని నామనస్సులో సంకోచమేమియు గుండెను. కాలానుసారముగా రెండు దేశములలోన ప్రజల మోపబడిన బాధ్యతలు చాల అపూర్వ మైనవిగా నున్నవి. వన భారతదేశమునకును ఆంగ్ల దేశమునకును మధ్య సంపూర్ణ సమరసభావమువైననే ప్రపంచముయొక్క భావి నామధారపడియుండును. ఈ సమస్యను పరిష్కరించుట గలుగు ఫలితములను గానిర్ణయించుటకై కొలనమును సమర్థమైయుండును. అసజయమువలన గలుగు ఫలితముగూడ నిశ్చయించుటకు విలులేదు.

ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునామూర్తినిగూడను, భారతరాజ్యమునామూర్తినిగూడను, భారతదేశమునందలి పరివర్తనము వినిపించు తప్పదయ్యెను. ఆవిషయమే ప్రధానస్థానము మించినది. నైమిశ సంఘ నియామకమువలన భారత రాజ్యాంగభిప్రాయమును, కార్యకలాపమును యెంతవరకు మారిన యివ్వదు నర్చించుట లాభికరముకాదు. ఈ కార్య నిర్వహణ

రకు న్యాయము, యెంతవరకు న్యాయముకాదు అను విషయము గూడ మనకు విచారించవలసినది. కాక ర్యకూరులందరు ప్రస్తుత పరిస్థితులనుబట్టి తమ కార్యములను నిర్ణయించుకొందురు. ఉండవలెనని తాముకొనిన విధానమునుబట్టి తమపద్ధతిని నిర్ణయించుకొనరు నైమిశ సంఘము

నైమిశ సంఘము నివేదికను తయారుచేయుచున్నది. ఈ సంఘమునకు భారత కేంద్రసంఘము సహాయము చేయుచున్నది. ఈ నివేదిక పార్లమెంటువారి యెదుటనున్న తప్పరాజ్యోవు రాజకీయ సంస్కరణములను నిర్ణయించుటకు వీలులేదు ఒకవేళ వీలున్నను న్యాయముకాదని ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారట. ఈ విషయమై ఆంగ్లం జరియవలెనున్నయు సంపూర్ణముగా స్వాతంత్ర్యమును గలిగియుండును. కాని మన మందరము విచారించవలసిన విషయమును, ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు విక్రీణి జాగ్రూకతతో విచారించుచున్న విషయమును ఒక్కటిగలదు. నైమిశసంఘునివేదికముచేసమర్పించిన తరువాత బ్రిటిష్ ఇండియా ప్రజుపక్షమున నుట్టాడగలవారినందరను సమావేశపరచి, రాజ్యాంగమును సరసముగా పరిష్కరించుటకు వారు మార్గముల పర్యాయున్నారు. తి నెలలక్రింద, అప్పటి రాజకీయ పరిస్థితులను విమర్శించుచు భారత శాసనసభోపన్యాసమునకు కొన్ని విషయములు చెప్పియుంటిని భారత రాజకీయ సమస్యను పరిష్కరించుటకు ఆంగ్ల పార్లమెంటు మహాసభకు హక్కులేదనియును లాభికరముకాదని చెప్పియుంటిని. మ రి యు రాజకీయ విషయములలో పాల్గొను భారతీయుల యంగీకారము లేనిది సమస్యను పరిష్కరించుటగూడ లాభికారికాదని స్పష్టము చేసితిని. ఈ రెండు ముఖ్యసూత్రములలో దేనిని మరచినను సమస్య సమరసముగా పరిష్కరింపజడదు

భారత సంస్థానములు

నేనిప్పుడు చెప్పిన విషయములకు సంబంధించిన ముఖ్య విషయములు కొన్నిగలవు. ఈ విషయములను నైమిశసంఘునిగూడు ఆంగ్ల ప్రధానామాత్యునికి తెలియజేసినాడు. ఈ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఆంగ్ల దేశములో ప్రకటించబడుచున్నవి నాకు తెలియుచున్నది నైమిశ సంఘ విచారణ జరుగు లది బ్రిటిష్ భారతదేశమునకును, భారత సంస్థానములకును ఉండదని సంబంధ బాంధవ్యముల వ్రాముఖ్యమైన నైమిశ సంమాధ్యక్షుడు ప్రధానామాత్యునకు స్పష్టపరచినాడు. ఈ విషయమునుగూర్చి సంపూర్ణముగా విచారణ జరుగవలెనని నైమిశసూచి యభిప్రాయము. ప్రస్తుతము బట్లరు కమిటీవారు విచారించగిన విషయములు సంకుచితముగా నున్నవియ్య, నైమిశ సంఘముయొక్క నిర్ధారములు లాభికరములుగానుండవలెనని బట్లరు కమిటీ విచారించగిన విషయములను పిన్సె రించుట యవసరమనియు నైమిశగారు ప్రధానామాత్యునికి వ్రాసినారు. మరియు, నైమిశ సంఘ నివేదికయందు, భారత కేంద్ర సంఘసలహాను, ప్రయోగించవలెననినాతన, జాయింటు పార్లమెంటరీకమిటీ నియామకమునకు పురస్కాయము ఆంగ్ల మంత్రవైఖ్య ప్రతినిధులు, బ్రిటిష్ భారతదేశ ప్రతినిధులను సమావేశపరచి యెంతవరకు వారికి వికమిత్తముకుదురని తెలిసికొనవలసి గావున ఈ సభలో తెలిసిన సాంకాశములను పార్లమెంటు సభనానికి నివేదించుట ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారి విధియైయుండును. భారత శాసనసభా ప్రతినిధులతోడను, యితర ప్రజాప్రతినిధిని ప్రతిపక్ష పక్షాలతోడను జాయింట్లు పా

ర్లమెంటరీ కమిటీవారు సంప్రదించవలెనని అధివరకు అనుకొని బడిను. 1928 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 6 తారీఖున నైమిశగారు నాకు వ్రాసిన లేఖలో నా మామనకలదు. నైమిశగారు మా వినివినవిధానము బిల్లుతరువాత పార్లమెంటువారియెదుట నుంచుబడినప్పుడుగూడ ఎర్తించవచ్చును. కాని పార్లమెంటులో బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడకపూర్వమే యిట్టిసమావేశము జరుగుట యవసరమని నైమిశ సంఘమువారు తలచుచున్నారు.

ఈ నైమిశప్రాయములతో ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగా నేరీభవించుచున్నారు. విలసన సమయ మాసన్నమైనప్పుడు బ్రిటిష్ పరిపాలన భారతదేశ రాజ్యాంగభివృద్ధిని సరసముగా పరిష్కరించుటగుర్చి ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు విచారించినను, బ్రిటిష్ ఇండియాకును భారతదేశమునకును గల సంబంధములను గూడ బాగుగా పరిష్కరించవలెనని నైమిశగారి యభిప్రాయము లతో వా రేరీభవించుచున్నారు. నేరుల, భారతదేశములో ఆంగ్లేయుల ఆశయమును ఫలవంతముగాచేయుటకు బ్రిటిష్ పరిపాలిత భారతదేశముయొక్కయు సంస్థానములయొక్కయు సంబంధములను పరిష్కరించుట ముఖ్యవసరమని వారి యభిప్రాయము.

1917 సం॥ ఆగస్టు ప్రకటన

బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యములో సంతర్భాగముగా క్రమేపి భారతదేశములో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ స్థాపనమే బ్రిటిష్ ప్రజల యాశయమని 1917 సంవత్సరము ఆగస్టునెలలో చేయబడిన ప్రకటన తెలిపెను.

ఇటీవల నేను తెలియబరచినట్లు 1919 సంవత్సరమున పార్లమెంటుసభవారు నిర్ణయించిన విధానముబాధారా భారతదేశము అధినివేశ ప్రతిపత్తిని బొందుటయే జార్జిసార్వభౌమని యభిప్రాయముని నాకో సంకల్పబడిన యాజ్ఞాపత్రము లో గలదు. కాలక్రమేణ నా సామ్రాజ్యములోని యితర అధినివేశరాజ్యములలో బాటు భారతదేశము అధినివేశ ప్రతిపత్తి బడయుటయే లభ్యయల్లమని అనేకమంత్రులు తెలియజేసిరి. కాని 1919 సంవత్సరమున పార్లమెంటువారు చేసిన చట్టమునకు యింతొకవిధమున వ్యాఖ్యానము చేయబడుచున్నదిగాన 1917 సంవత్సరమున చేయబడిన ప్రకటనకు అర్థము సంపూర్ణ అధినివేశ ప్రతిపత్తినిబాధయుటయేమని స్పష్టముగా చెప్పవలసినది ఆంగ్లేయంత్రవ్యవహారు నన్నాజ్ఞాపించిరి

ఈ రాజ్యాంగభివృద్ధియందు, భారత సంస్థానములకు గూడ తగిన స్థానముండుట యవసరమని గమనించుట ముఖ్యము ఈ యభివృద్ధియొట్టుండునో చెప్పుటకు వీలులేకన్నను బ్రిటిష్ ఇండియాలోను, భారత సంస్థానములలోను రాజకీయ వేత్తలుకొరు రాజకీయైక్యమునకు మన మిప్పుడు చేయబోవునది విరుద్ధము కాదని మనము స్పష్టముగా చెప్పవలెను.

ఈ రెండు అభిప్రాయములందును, అనగా (1) బ్రిటిష్ పరిపాలిత భారతదేశముయొక్క సమస్యను పరిష్కరించుట, (2) బ్రిటిష్ ఇండియాకును, సంస్థానములకును సంబంధములు నిర్ణయించుట, వీనిలో నేదియు అశ్రద్ధతో చూడబడదనియు కమిషనువారు నూచించిన మార్గమునలన రెండు సమస్యలను పరిష్కరింపబడు ననియు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు.

కావున, నైమిశ సంఘమువారును భారత కేంద్ర సహాయక సంఘమువారును నివేదికలను ప్రయోగించిన తరువాత, ఈ నివేదికను, ఈ సమస్యను సంబంధించిన యితర విషయములతో సహా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు భారత ప్రభుత్వముతో చర్చించినవిధానం బ్రిటిష్ పరిపాలిత భారతదేశముయొక్కయు, సంస్థానములయొక్కయు ప్రతినిధులను వ్యక్తిగాగాని, సమష్టిగాగాని సమావేశపరచి ఆ సమస్యల వన్నింటిని ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు చర్చించెదరు. ఈ మార్గమువలన జనాజనులకు అంగీకారమును నూచునలను పార్లమెంటు సభనారికి నివేదించవచ్చును.

ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారి యీ విధానమును భారతదేశములో నన్ని రాజకీయపక్షములను ఆమోదించురని యెట్లానించుచున్నానో చెప్ప సవరములేదు. భారతదేశ డేమానిక్రూరింగును, ఎచ్చలు నున్నను, యిటీవల భారతదేశములకును, ఆంగ్లేయులకును పరస్పరము జనించిన అవిశ్వాస రివిరములను శేధించి విచ్చగించుచున్నారని నమ్మెచును.

భారతదేశముయొక్క కష్టములను బాపి శాంతి సౌఖ్యముల నొడగుట్లు సాక్ష్యముతోడనే యీ విధాన ములంబించబడినదిగా నాకు నిశ్చయముగా తెలుపబడినది భారత జరియ నున్నయును నిపుడుగా పరిష్కరించుటగూడ నిది తోడ్పడగలది మన నూచించుటలేయున్నది.

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ నవంబరు నెల 1-వ తేది శుక్రవారము

Table with 6 columns: Location, Max Temp, Min Temp, Rainfall, Wind Speed, and Humidity. Rows include various locations like Rajahmundry, Machilipatnam, etc.

సర్వోపయోగము: అకసము నిర్మలముగనున్నది. రాత్రి తేలికమిది 2 మొదలు 5 డిగ్రీలు తక్కువ.
దక్క-క: అనంతపురంలో 0.6" కడపలో 0.2" వర్షం పడినది. మిగిలిన ప్రాంతములలో నున్నది. కడపలో పగటి తేలికమిది 6 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూటకము: కడపలో 1.4" మద్రాసులో 0.8" వర్షం పడినది. నెల్లూరులో చినుకులు పడినవి.
బి. జి. నారాయణ్, సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుని తరఫున.

సేలంజిల్లా మునిసిఫ్ కోర్టులో
స్టాల్ కాన్ నెం. 971/29
వాదులు: కె. వీ. బొమ్మన్న చెట్టి, కె. వీ. పశనిచెట్టి.
ప్రతివాదులు: కంభాళ ప్రదయ్య, కంభాళ వీరభద్రయ్య.
ప్రతివాదులకు ప్రతివాదులకు జరుగుచుండిన లావాదేవీ బాంధ్యములలో భాగపడినది. 1887 లు వసూలుచేయునిమిత్తమై ఈ బావావాదులచే తేబడి, విచారణనిమిత్తమై 6-11-1928న తేదీన వాయిదా వేయబడినది.
టి. టి. సంపత్ కుమారన్, వాదులతరఫున ప్లీడరు.

బొంబాయి కర్నూటక డివిజనులు సహకార మహాసభ: నవంబరు 1 వ తేది సాయంకాలం 8-20 గంటలకు ధార్యులనందు గౌ. వి. రామదాసుపంతులుగారి యధ్యక్షతన జరుగును. బొంబాయిగవర్నరుగారిచే మహాసభ ప్రారంభింపబడును.

20 మంది మార్వాడీ జాదగండ్ర అరెస్టు: నిన్నరాత్రి జార్జిటౌనులో ఇదరప్పను పీడియందు 20 మంది మార్వాడీ సామంతులకు జాదగండ్రులచే పోలీసువారిచే అరెస్టు చేయబడిరి. రెండవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు విచారణ జరిపి ఒక్కొక్కరికి రూ 5 జూరియా విధించెను.

వర్ష పాతము
పూనా, నవంబరు 1: మదరాసు ఈశాన్యములను విస్తరించు వర్షముపడినది. మైసూరునందు డక్కనులోను, మత్త రానులందును కుడిగపడినది. కొంత: బోంబే 2 అం. క్షిప్రముగా పొయింట్లు, మైసూరు 1.5, కడప 1.5, మధుర కొండెకనాల్ 1, కోయంబూరు, పంథం, పాలంకో తిరువనంతపురం 1, నెల్లూరు 1 అంశములు. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి సంగీత విద్యత్సభ: 2-11-29 తేది శనివారం సాయంత్రం 5-30 గంటలకు ఎన్సెన్సేడు, వై. ఎం. సి. వీ. హాలునందు శ్రీయుత డబ్ల్యు. వోరస్వామయ్యంగారు "సంగీతపద్యముల అభివృద్ధి" గూర్చి యువనాటించెదరు. కీర్తనాచార్య సి. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఉపన్యాసాంతమున శ్రీయుత దాసరావుగారు పురం దరదాసుని పదములగూర్చి గానపద్యమును గావించెదరు. ఎల్లరును ఉచితముగా చేర్చుకొనుదురు.

రాకపోకలు: గౌ. వి. రామదాసు పంతులుగారు నిన్నటివరకు మద్రాసువిడిచి బెంగళూరుకేగిరి. అప్పటినుండి ధార్యులన కేగెదరు.

వీ. రంగస్వామయ్యంగారు, ఎం. ఎల్. వీ., డా॥ ఆసి విసెంటు, బి. శివరావు, గార్ల నిన్నటి యుదయమున మద్రాసువిడిచి డిల్లీకేగిరి.

డి. డి. వారకొగారు మొన్నరాత్రి మద్రాసువిడిచి బొంబాయికేగిరి. అప్పటినుండి ఇంగ్లాండునకు బోయెదరు.

హిల్టన్ బ్రౌనుగారు మొన్నరాత్రి మద్రాసువిడిచి ఉదకమండలమున కేగిరి.

నెంట్లబుబ్బాంకు మేనేజింగు డైరెక్టరు అగు ఫోక న్యాలాగారు బొంబాయినుండి నిన్నటియుదయమున మద్రాసు వచ్చిరి.

అడవుల ఫిఫ్ కన్వేన్షన్లు అగు ఎస్. డి. చర్మిందు గారు కోయంబూరునుండి నిన్నటియుదయమున మద్రాసునకు తిరిగివచ్చిరి.

సర్ వీ. పి. పాగోగారు సేటిరాత్రి మద్రాసువిడిచి బరంపురమున కేగిరి.

పంచాయతుల రిజిస్ట్రార్లు జనరలు టి. జి. రూథర్ఫర్డు గారు సేడుదయము మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

మేజరు సర్ రాబర్టు హెనెకరుగారు వెల్లింగ్టన్ నుండి సేడుదయము మద్రాసువచ్చిరి.

హాజీ సర్ ఇస్మాయిలు సెయితుగారు నిన్నమధ్యాహ్నమునకు మద్రాసుకు వచ్చి ఆ రాత్రియందే కలకత్తాకు వెడలిరి.

ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వే డిప్టీ ఏజెంటు కర్నూలుఫాపెట్టు గారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి బళ్లారికి, కె. నాగేశ్వర రావు పంతులుగారు బెజవాడకును వెడలిరి.

గౌ. వీ. జి. కాంబెలుగారు గతరాత్రి ఉదకమండలమునకు వెడలిరి.

రైల్వే ఫిఫ్ కమిషనరు టి. జి. రస్సెలుగారును, రైలు రైల్వే బోర్డుకు చెందిన ఉద్యోగియగు రెంచిగారును సేడుదయమున సైపెలు బ్రెయినుమిద్దక బెంగళూరునకు వెడలిరి. కే పటి యుదయమునకు తిరిగి మద్రాసు వచ్చి గ్రాండు బ్రంకు ఎక్స్ ప్రెసునుండి డిల్లీ కేగెదరు.

బెజవాడపట్టణ తాం గ్రెనుసంఘము
ఆంధ్రమహాసభకు జరుగు దినములలో ఆహ్వాదపూడు బహిరంగసభ గాంధీపార్కులో జరుపుట కేర్పాట్లు గావించుచున్నాడు.

ఆంధ్రమహాసభలు

అధ్యక్షులు వచ్చెడి తేదీలు

ఇతర యేర్పాటులు

బెజవాడ, నవం 1-ఆహ్వాన సంఘము కార్యదర్శిగారు యిట్లు తంజినార్ నంపుచున్నారు - గాయక సభాధ్యక్షులగు డి. బి. నూర్జునారాయణమూర్తి నాయుడుగారు 2 వ తేదీన వత్తురు. రాష్ట్రీయ రాజకీయసభాధ్యక్షులగు వరసంహ రావుపంతులుగారు 2 వ తేదీ రాత్రి వత్తురు. యువజనసభాధ్యక్షులగు నారిమనుగారు 3 వ తేదీ ఉదయం నైజామ్మొయలులో వత్తురు. రాజగోపాలాచారిగారుగూడ 3 వ తేదీ ఉదయము వత్తురు.

అధ్యక్షుల ఊరేగింపు రైల్వేస్టేషనునుండి ఊరిలో ముఖ్యవీధులు చుట్టి దుర్గాకళామందిరము చేరును. ఇతరసభా అధ్యక్షులుగూడ త్వరలో రానున్నారు. ఇద్దరు ప్రదర్శనశాలలందు వియ్యదీపము లమర్చబడినవి. చాలమంది సభ్యుల రావ న్నారు. ఊరేగింపును ఆదికొంచుచున్నది.

ఆంధ్ర సభలు

ఈ నెల 2 వ తేదీనుండి జరుగబోయే ఆంధ్రసభలు గ్రా గ్రాం నేను ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జూచినాను. యీ సభలన్నియు జరుపుట నాకు చాలాసంతోషముగ నే యున్నది. సంఘసం స్కరణ సభియు, అస్పృశ్యతా పాపనివారక సభియు జరుపక పోవుట మన ఆంధ్ర నాయకులలో ప ము అదిమాండ్రసభ 6 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు ప్రా గ్రా ము నకపూటలో జరుపడం చాలాలోటు. ప్రెసూచించిన సభలు ఆఖరుఅగుటచే యీమిటింగుకు వొక్కరయినను వుండరని నా మృకము. అదిమాండ్రులందరు 2 వ తారీఖునుండి జరుగజోయేసభ లన్నిటియందును పాల్గొనుచు వారిలోవున్న స్వాతంత్ర్యహక్కు మగురించి చర్చించుచు కార్యరంగమునందు దుముకవలెను.
తమ్మిశెట్టి వీరన్న.

పూనా పార్వతిదేవాలయ ట్రస్టీల నిర్ణయము

పూనా సత్యాగ్రహీలకు శ్రీయుత బజాజిగారు లేఖ వ్రాయుట

వార్తా, అక్టోబరు 31: శ్రీయుత నేత్, జమనలాల్ బజాజిగారు బొంబాయినుండి నిన్నయిచ్చటికివచ్చిరి. పూనా పార్వతిదేవాలయాధికారులు దేవాలయము నిమ్నజాతివారిని లోపల రానిచ్చుటకు సమ్మతించని విషయము బజాజిగారు విని చాల ఆశ్చర్యము నొందిరి. పార్వతి దేవాలయాధికారుల నిర్ణయమునలన కలుగు పరిస్థితియొచ్చిండుటకు పూనా సత్యాగ్ర హ సంఘమువారు నవంబరు 1 వ తేదీన సమావేశమయ్యెదరు. వీరకు శ్రీయుత బజాజిగారు ఒక లేఖ వ్రాసియున్నారు. ఇట్టిపరిస్థితియందు సత్యాగ్రహీలు తనవిధమున సత్యాగ్రహ ప్రాణముజేయుటయందలి సాధక బాధకములు పూర్తిగ సంఘము వారు యోచింపవలెను. సత్యాగ్రహము ప్రారంభముజేయు ఆవ శ్యకతయొండకయే తమ కార్యము నెరవేరుననినమ్ముచు శ్రీయు త బజాజిగారు లేఖ వ్రాసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

కర్నూలు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 349/1928

వాది: అహమ్మద్లల్లిఖాన్ ఖలీలు పురపు జానోజ్

ప్రతివాదులు: కాదరుసాబు వగైరాలు.

యానెంబరులో 5 తరివాది అయిన కర్నూలు గ్రామం లోవుండె సత్తమియా అనువాసికి సమక్షముట్టుకుండా అప్పి మకుంటావున్నాడు 5 ప్రతివాదికి పునఃసమక్ష వాయిదా 4-11-1929 తేదీనాటికి వెయ్యబడివున్నది. ఆతేదీపడచేయు వారు పైతేదికి చెయ్యవచ్చును.

వీ. మధ్వాచారి, వాది ఆడకేటు. 29-10-29.

తూర్పు గోదావరిజిల్లా రయితుల సభ (స్వర్ణోత్సవాలేఖ)

మొదటి : చామర్రకోట, ఆగ్టోబరు 27:—నేటి మధ్యాహ్నము తూర్పుగోదావరి జిల్లా రైతుల సమాసభ అత్యుత్సాహముగా చామర్రకోట మిల్లులో జరిగెను. సభాస్థలము రైతులతో నిండిపోయెను. శ్రీ మాగంటి బాపినీడుగారు సభను ప్రారంభించిరి. సభకు వచ్చినవారిలో నీ క్రిందివారు కలరు. ఆరిక దర్వాపు సంఘాధ్యక్షుడయిన టి.గంగాస్వామి మునలియారావు, తత్సంఘ సభ్యులైన కందుల పిరరాజునస్వామి, బిక్కిని వెంకటరత్నం, దండు నారాయణరాజుగారు, భూపతిరాజుగారు, వెంకటపతి రాజుగారు, బి. విశ్వనాథ దాసుగారు, రెడ్డాగడ వంశీశ్వర శర్మగారు; చామర్ర సోమయాజులుగారు.

సభ బాతీయ : రైతులతోను శ్రీ బాపినీడు గారియుపన్యాసముతోను ప్రారంభమయ్యెను. సోదర రైతుల సందర్శన భాగ్యమునకు వందలములర్పించును తమ యుపన్యాసమున శ్రీ బాపినీడుగారు ప్రతిదేశములోను ప్రతిజాతిలోను రైతు ముఖ్యాంగమనియు, అతని యభివృద్ధియే జాత్యభివృద్ధియనియు చెప్పటయే గాని మనదేశములో రైతు జేమమును గురించి అంతగా లక్ష్యముంచుట లేదనియు, మన భాగ్యము మనము క్రి పట్టణములందు లేనదియు గాను రైతునందు కలదనియు, అందుచేతనే జాతీయ సేవకులు తమదృష్టిని గ్రామమునకుద్రవ్యుటయు కలిగినదని చెప్పిరి. రీ సెటిల్మెంటు రిపోర్టులో హోల్స్ వర్తగారు పన్ను ఆధికము యెవలసినదను సిఫార్సుకారణములు చూచి తి ననియు అందుచూలమున వచ్చి మగోదావరిలో ఆరిక సంఘ మువారితో తానుగూడ సంచారము చేయుటతలసింది గ్రామ సౌభాగ్య మెంత సరకు గలదో రైతు యొక్క శాగోగుల తంతవరగలనో గుర్తించుటకు వలయుననియు, యిందునుబట్టి గ్రామము మిక్కిలి దుస్థితియందుండుటయు అనాకో గ్యకరముగానుండుటయు, పశువుల యభివృద్ధికి పచ్చిక బీడు యైనను లేక పోవుటయు, రైతు వ్యవసాయము చేయలేక అప్పులతో క్రుంగిపోవుటయు గాంచితినియు తెలియజేసెను. విశాఖలో మహాసభావులు స్మృతులలోను ము హూ దీ ను కాలములో ఆరవనంతకు పన్నుకష్టయొక్కను ఎప్పుడును విధింపబడలేదనియు, ప్రస్తుత ప్రభుత్వ పన్ను విధానము మిక్కిలి అక్రమమైనదనియు న్యాయముకాదనియు, ఆదాయములేనిదే పన్ను విధించుట అక్రమ మనియు, వర్తమానున్న సూచికను 2000 లు ఆదాయము దాటితే రాబడిపను విధించుచున్నారనిగాని రైతునకు సండకపోయి ఆదాయములేనప్పటికిని పన్ను యిచ్చుకొనవలసిన నాడగుచుండెననియు, ఇతరదేశములలో నూటికి 8, 14, 7 యీ మాదిరిగా పన్నులు విధింపబడుచుంటే యిక్కడ నూటికి 80 అగుచున్నదనియు, లాభము లేకపోయినను పన్ను విధించుట అక్రమమనియు, పన్ను ఎందులకు పొచ్చు చేయవలెనో తనకారణము గనిపించుననియు, విధించిన పన్ను తిరుగ రైతునకు ఉపయోగపడుటలేదనియు, ఇక్రికెట్ చేయుట మూలమున అనకట్ట వేయుటవలన నూటికి 15, 18 రూపాయల వాటి పడి గవర్నమెంటుకు కట్టుచుండగా అదనపు పన్ను లెందులకు వేయవలెనో తెలియదనియు వివరించిరి. అదనపుపన్ను విధింపబోవుచున్నపుడు రైతులు పూరకుండిన లాభ మేమియు లేదనియు, తంజావూరులో ప్రభుత్వమువారికి సమాధానము చెప్పినట్లు, బాక్సోలిలో రైతులు అనేకకష్టములకు పాలైనప్పటికిని వారికోర్కీ సర్వాంగము చేసి చూపినట్లును సర్వవిధముల యిక్కడ రైతులు కూడ యాం దో శ నము చేయవలసియున్నదనియు పొచ్చరించిరి.

శ్రీదుర్గంపూడి అచ్చయ్యగారు సభాగ్రంథము పక్షమున స్వాగతమిచ్చిరి.

సభాధ్యక్షుడైన శ్రీ నాన్నేటి సత్యనారాయణగారు యహోపన్యాసమును గావించిరి. అది వేరుగ ముద్రితమయ్యెను.

సిమ్మల యీ క్రింది తీర్మానములు చర్చింపబడి ఆమోదించబడినవి.

తీర్మానములు

ప్రస్తుతము ఆములలోనున్న రివిన్యూ పద్ధతి నిరంకుశమై అనార్థికమై అనాగరికమై ప్రజాసంగ్రహి బడసి కాపనబడదుగాకపోవుట ప్రజాక్షేమమునకు హానికరమనియు యీ సభివాళి అభిప్రాయపడుచున్నాడు.

భూమిశిస్తు పరిపాలనా విషయములో ప్రజా ప్రజోభము జరుపుటకు ఆవిశ్మయము అందోభము చేయుటకు సర్వ పక్షములవారును కలిసి భూమిసమీక్షలు తీర్మాలు చేయవలసియు యీ సభివారు పొచ్చరించుచున్నాడు.

చెన్నై నుండి యీ దిగువవారు, వారిచే చెట్టుకొనబడినవారు తూర్పు గోదావరిజిల్లా భూమిసమీక్షా సభ్యులగు సేర్పడి వలయు నిబంధనలు తయారుచేయుటకును, అందోభన చేయుటకును సంప్రదానికార విచ్చుటకు యీ సభివారు తీర్మానించుచున్నాడు.

అధ్యక్షులు:—బిక్కిని వెంకటరత్నంగారు, కందుల పిరరాజునస్వామి నాయుడుగారు, చామర్ర సోమయాజులుగారు, మల్లిపూడి పల్లెంరాజుగారు, మారిన నర్సన్నగారు, తోట వరచలయ్యగారు, నడింపల్లి సుబ్బారాజుగారు, కళా వెంకట్రావుగారు, దుగ్గిల నారాయణశాస్త్రిగారు, మొదలైనవారున్నారు.

ఈ తీర్మానమును శ్రీలక్ష్మీరాజు సుబ్బారావుగారు ఉపపాదించుచు ల్యాండు రివిన్యూ పద్ధతి యిప్పు డెట్లుజరుగుచున్నదియు వివరించిరి. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఆర్డు రాక పూర్వము 1920 సం॥ లో కాసనసభలకు లోబడి పన్ను విధానము తీర్మాలు చేయవలసినదని రిపోర్టులో గవర్నమెంటు తెలియబరచియున్నాడు. అప్పటి ల్యాండు రివిన్యూ బిల్లు రాకపోవుటనుగుంచి తెలిపిరి. ప్రస్తుతపు అదనపురేట్లు ప్రకారముగా ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఎంత ఎక్కువపన్ను గవర్నమెంటుకు చెల్లినదియు తెలియజేసిరి. బొంబాయిలో భూమిసమీక్ష సాధన చేయుటయు యితరచోట్లనుగూడ పెట్టుటయు వాటి యింపరమునగుంచి చెప్పిరి.

మారిన పిరన్నగారు ఆమోదించుచు కాకినాడలో నుండిన పూర్వపు సం॥ల భాగ్యపురల పద్ధతినూతని కరువులేని సం॥లలో దామాషాయలను ధర రూ 99 లు చిల్లర ఉండగా సెటిల్మెంటు రిపోర్టులో రూ 230 చెప్పట న్యాయము కాదనిరి. పిరన్నగారు యింకను అనేకవిషయములను సంఖ్యలతో చూపి గవర్నమెంటువారి రిపోర్టులోని తీర్పులు అబద్ధములని ఋజువు పరచెను. పన్ను ఎంతమాత్రము పొచ్చు చేయకూడదు. తగ్గించవలసి యుంటుందని జూపిరి.

చామర్ర సోమయాజులు తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

ప్రస్తుతము ప్రకటించబడిన రీ సెటిల్ మెంటు స్క్రీము రిపోర్టులో (1) భూముల ఖరీదులు, కవుళ్లు, మిట్టలు, శిస్తులు, పంటదీనులకు ధరలు పొచ్చునకు కారణములు క్రమప్రకారము పరిశోధనలు జరుపబడలేదని, భాగ్యపుర ధరలు నిర్ణయించుటలో సెటిల్ మెంటు ఆఫీసు అవలంబించిన దామాషా యీ ధరలలో అన్యాయము జరిగినదనియు, వ్యవసాయపు ఖర్చులు చాల తక్కువగా నిర్ణయింపబడినవియు, రయితుల యదార్థ ఆరికపిటి గమనింపబడలేదని మొదలగు యావత్తు కారణములచేతను రీ సెటిల్మెంటు రిపోర్టులో వ్రాయబడిన అంశములు అనంగీకారమనియు, యీ సభివారు అభిప్రాయపడుచు యిదివరకే పన్నులభారముచే క్రుంగియున్న రైతులపైన పన్ను తగ్గించుటకుమార్గ పొచ్చింపదలచుట ఆక్రమమని యీ సభివారు తీర్మానించుచున్నారు.

ప్రజాభిప్రాయమును నిరసించి గవర్నమెంటువారు ఆక్రమముగా అదనపుపన్ను వసూలుచేయు యత్నించుచో, అవసరమైనయడల దానిని నిరాకరించుటకు ప్రజలు సంసిధులుకావలెనని యీ సభివారు పొచ్చరించుచున్నారు.

దీనిని దువ్వూరి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఉపపాదించుచు, మారిన పిరన్నగారి పెద్ద ఉపన్యాసమునుబట్టి యీ తీర్మానమును ఆయనయే ఉపపాదించుటగా భావించవలసినది. అంతకంటె అంకులవల్ల రైతుకంటె ఎక్కువచెప్పలేను. గవర్నమెంటువారి రిపోర్టు ఖచ్చున గ్రామములో విచారణచేసినట్లు ఎంతమాత్రమును కనిపించదు. మాయూరు ప్రక్క గ్రామములో ఒకరిని విచారించినట్లు తెలియబరచుట అట్టిమనిషియే లేకపోవుటనుబట్టియు, యిట్టి యితరఅంశములన్నను గ్రామములలోనికీ పచ్చి సాక్ష్యము పుచ్చుకొన్నట్లు కనిపించదు. సిల్లూ కంటు వాలు కేసికొన్నారని అదనపుపన్ను కట్టుట కేవలము నిస్సారమైన కారణము. ఏమనిన పటాల్సపము, అడంబరముకొంగు ఎవడైన సిల్లూకంటువాలు వేయుటగాని నిజమైన న్యాయమైన రయితుల మారిన పిరన్నగారి వంటివారు ప్రస్తున్నా రే మా మాటా రు కారు నుకొన్నారేమా చూడండి. భూమి అమరకములవల్ల రైతునకు నష్టములేగా అను సందేహమునకు మారిన పిరన్నగారి కంటె ఎక్కువనే తెప్పించెను. కాని నాయనభవమునుబట్టి మాడ నిజముగా ఇన్ సాల్వెంటు కాదలచియో అయ్యేవాడో ఎక్కువ శిస్తులకు భూములు కొలుకు తీసుకుంటున్నాడు. ఇప్పుడు నాధూమిశిస్తు నమూనావేసికొనుటకు సకలకష్టములు పడుచు రోజు 1 కి గూపాయ 100 ఒక కాపలానునిషిని పొలుకు వివర రైతి గూపూలు సమయమునకు నాధూమిశిస్తు నమూనాచేయుటకు యత్నించుచున్నాడు. కాబట్టి కొలుపుచ్చుకున్న రైతుమాత్రము బాగుపడుచున్నాడా లేక యీ నాండాకునకు సరిగా శిస్తులు వసూలు అవుచున్నవా?

శ్రీ నాడే రామలింగచౌదరిగారు యీ తీర్మానమును బలపరచుచు, పన్నులు తగ్గించవలసిన దని మొరలుపెట్టినంత మాత్రముచేత ప్రయోజనములేదు. మనరైతులపై భాగ చూపిస్తేనే తప్ప యీ ప్రభుత్వము లొంగిరాదని చెప్పి తంజావూరు రైతులకోసం పన్నులనిరాకరణమును గురించియు, బాక్సోలిలో జరిగిన రైతుల అందోభనమును గురించియు తెలియజేసిరి. అట్టి త్యాగమును చూపించుచు తమ కేక్కిని చూపించేవలనను ప్రభు

త్వమువారి టిల్లు పన్ను లెక్కువ వేయుచు వేపుకు వినుచునే యుండురు. తీర్మానములవల్లను, కమిటీలవల్లను ఏమియు ప్రయోజనము లేదనియు, కాబట్టి ప్రభుత్వమునొక నిరోధన శక్తి చూపించి అవసరమైనప్పుడు పన్నులనిరాకరణము రైతులందరు ఏకమై జరిపిస్తారని నమ్ముచు ఉపన్యసించిరి.

మారిన సుబ్బారావుగారు తీర్మానమును ఆమోదించిరి. అమరకములు చేసినందువల్ల తనకు రైతులవల్ల భాగ్యముగూరక పోవుటయు బకాయిపడుటయు, అనభవమును తెలియబరచిరి. తాను పటనరి గ్రామములో వ్యవసాయముచేసి కొలుకు పుచ్చుకొన్నందువల్ల మాడువల రూపాయలు నష్టపడినట్లు చెప్పిరి.

రామలింగేశ్వరచౌదరిగారు చెప్పినట్లు రైతుశక్తి చూపించవలసినది భూమిసమీక్షలు, రైతుసంఘములు పెట్టి తన భవమును ప్రాగుచేసి ఉంచుకొని తన తీవ్రమైన అందోభనము చేసి అదనపుపన్ను విధిస్తే దానిని నిరాకరించుట కులభము. అట్టిప్రకారము కట్టుబాటుతో ఉన్నామంటే గవర్నమెంటు ఒక్కటోటి యెన్ను కట్టరు.

శ్రీ రెడ్డాగడ వంశీశ్వరశర్మగారు తామును చిర క్షుణ్ణ సాయుధుడననియు, రైతుననియు తెలియబరచుచు ఆమోదించిరి. ఈ రీ సెటిల్మెంటు రూపాయకు రూ 0-8-0 అదనపు పన్ను పడుటగాను, రూ 3,60,00,000 దామాషాయని మాడుజిల్లాలకును విరుచుకుపడుతున్నదని నమ్మండి. ఆ యుపద్రవమును తప్పించుకొనుటకు చూడవలెను.

ఆల్ఫ్రెడ్ చెప్పిన విషయములనుబట్టి వర్తాప్రసంగమునుబట్టి నష్టముతో వ్యవసాయముచే చేసికొనునేగాని మరెయింక చెప్పలుకుట్టువృత్తులు చేయడు. ఆధ్యాత్మికము గల యీ దేశపు రైతునకు ఒకవిధమైనత్వప్రి యుండుటచేత వ్యవసాయము మానడు. ఇతరదేశములలోవలె యీ దేశపు రైతునకు కృత్రిమము లేదు. స్క్రీమురిపోర్టులో చెప్పబడిన అంశములు-ధరలు, కవుళ్లు వీటిని ఆధారముగా తీసికొన కలుగలేదు.

ఈ తీర్మానము అంగీకరింపబడినది.

రీ వ తీర్మానము:—పల్లికొ వర్గస్ను డిపార్టుమెంటు డెల్టా ఉద్యోగస్థులు ముఖ్యముగా పూర్వము డెల్టా నూపరింపెండెంటు అను పేరను, యిప్పుడు సెక్స్ ను ఆఫీసర్లు అనియు పిలువబడుచుండెడి నీటిసప్లయ ఆఫీసర్లు రయితులవత్త ఏవిధమైన లంచములు పుచ్చుకొనుట వారి ఉద్యోగముతో సంబంధించిన పనులు యుక్తముగా రయితులపట్ల సానుభూతితోను నెరవేర్చు వలసినదని గవర్నమెంటువారు డిపార్టుమెంటులోని లంచములసంగతి ఎరిగియుండియు అవిషయమై ఏమిన్ని జోక్యము కలుగజేసుకొన కుండుటవలన లంచము పుచ్చుకొని ఉద్యోగస్థుల అవినీతిప్రవర్తన పొచ్చునందుంచుచే అట్టి ఉద్యోగస్థులకు తొలగింప ప్రభుత్వముగారిని కోరుచున్నాను.

2. తమ పంటలు కొన్ని సంవత్సరములు గట్టుమోపాయి నను సరిదో, యితర యిచ్చునకుల కల్గినను సరిదో రయితులు అనగా (అన్ని గ్రామములరయితులను, కట్టుకట్టి సెక్స్ ను ఆఫీసర్లు మున్నగు డి. పి. డబ్ల్యు. సమకర్లకు ఏవిధమున చూచుటగాని లంచములుగాని యిచ్చుకంటె యుండుటకున్నా అట్టిఉద్యోగస్థులకు లేక పల్లికునవుకర్ల ఏదైనా ఒత్తిడికలిగించిననూ అపకారముచేసిననూ అసంగతి ప్రెమధికార్లు యొక్కయు గవర్నమెంటువారియొక్కయు నోటీసులలోనికి తెలిగ్రావులములముగాను, పిట్టవనులములముగాను తీసికొనివచ్చుచుండవలసినదని యీ సభివారు పొచ్చరించుచున్నారు.

(3) వచ్చుకొ మైన సి. వి. డి. ఆఫీసర్లు నియమించి గవర్నమెంటువారు సెక్స్ ను ఆఫీసర్ల ప్రభుత్వపంటకున్నా, రెండవపంటకున్నా ఎంతెంతమాత్రం పుచ్చుకొనుచున్నదియు గ్రామవారిగా సంజాయిషీ తెప్పించుకొనవలసినదియు యీ సంబంధమున సాక్ష్యము యిచ్చు రహితులకు భూస్వాములకు గవర్నమెంటువారు పెండరు ఆఫ్ వార్డర్ యివ్వవలెననియు, యిప్పుడు పున్నవారిలో సేర్పడుదైనవారిని (డెల్టాలు కాని ఆ ప్రదేశములకు ప్రాస్పెక్టుచేసి) న్యాయముగాను సానుభూతితోను నడుచుకోవలసినదని ఖచ్చితమైన పుత్తరువులతో కొత్తవారిని నియమించవలసినదని యీ సభివారు ప్రభుత్వమువారిని గొడుటయేగాక అట్లు చేయనివో డెల్టా తన్నులు వాలంటరీగా యిచ్చుటకు వీలు వుండదని యిందుచూలముగా యీ సభివారు తెలుప నిశ్చయించుచున్నారు.

ఈ తీర్మానమును శ్రీ దుగ్గిరాం లక్ష్మీనేపల్రాజుగారు ఉపపాదించుచు డి. పి. డబ్ల్యు. ఉద్యోగస్థులు లంచములు పుచ్చుకొనుచున్నారని బహిరంగముగా యిదివరకే గవర్నరుల డిప్యూటీవలములలోగూడ చెప్పియున్నామనియు, లంచములు పుచ్చుకొనున ప్రాత్యేకా మిచ్చినట్లును ప్రాత్యేకా మిచ్చి వచ్చుచు రెవెన్యూకొలుగూడ వివరపడుతూ కరుణించుట ఎందుకు కలిపించుచున్నావంటే మీని సమాధానమున్నదనియు తెలియజేసిరి. తీర్మానములందలి భాగములను వివరించిరి.

శ్రీ గుంపపాటి వెంకటపతిరాజుగారు ఆమోదించిరి. తీర్మాన ముమోదించబడినది. (స.లే.వ.ము)

“స్వరాజ్య” ప్రకటనము

ఎట్టకేలకు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి స్వరాజ్య ప్రకటనము వినిపించినది. దేనికొరకై భారత భీష్ముడగు దాదాభాయి నౌరోజీ తన మాచరించినో, దేనినిమిత్తమై లోకమాన్య తిలకు తన సర్వస్వము సర్పించినో, దేనికొరకై గాంధీమహాత్ముడు యావచ్ఛక్తిని భారజోయించున్నాడో, దేనికొరకు పాటుబడి దేశబంధు దాసు చనిపోయినో, దేనికొరకై లజ్జాతిరాయిగారు తమ అనువుల సర్పించినో, దేనికొరకై భారతతనయులు పలువురు తమ వృత్తులను త్యజించి, కారాగృహ బంధులను పరించి, దారిద్ర్యమును చేపట్టిరో, దేనికొరకై భారతదేశ మంతయు నిరసించుచున్నదో, అట్టిస్వరాజ్య పుడుచునను అభించునా? లేక, ప్రస్తుతప్రకటనము ఒడమావులవలె పరిణమించునా? కన్నర్యేటిపుడతుమునకు జెందిన ఇర్వినుప్రభువుగారు తమ శక్తిసంహను వినియోగించి, రాండుటేబిలు సమావేశము నేర్పాటు జేయుటకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారిచే నొప్పించుట సులభకార్యమని ఎంచుటలేదు. వీరి సద్భావమును తృప్తికరింప వీలులేదు. పైమనుగారయినను, తమ విచారణ నిష్ఫలమని గ్రహించియే, రాండుటేబిలు సమావేశపు ఏర్పాటును సూచించియుండుదురు. బ్రిటీషు ఇండియా సమస్యయే గాక, స్వదేశసంస్థానముల స్యయు, యీ సమావేశమునందు చర్చింపబడవలెనని, సూచించుట కిదియే కారణమై యుండును.

ఇప్పటివరకు జరిగిన పరిణామమునకు, పైమనుకమిషను బహిష్కారవాదులపట్టుదలయే కారణమయ్యెను. పైమనుకమిషను రిపోర్టుతో హిందూ దేశము తృప్తిజెందదనియు, వేరొకరితి ఏర్పాటు జరిగిన గాని భారతీయులను తృప్తిపరుప వీలులేదనియు, బ్రిటీషువారు గ్రహించిరిని, ప్రస్తుత ప్రకటనము తొలకనే తెలుపుచున్నది. తమ పంతము చెల్లదని గ్రహించినపుడు, దానిని మార్పు కొనుటలో బ్రిటీషువారు అగ్రగణ్యులు. ఇటువంటి స్వరాజ్యము సిద్ధించువరకు హిందూదేశము తృప్తిజెందదనియు, ఆలస్య మేమాత్రము జరిగినను నష్టము గలుగుననియు, వారు గ్రహించునెడల, కన్నర్యేటిపులయినను, లిబరలువడ్డమయినను, లేబరువడ్డమయినను, సత్వరస్వరాజ్య ప్రదానము విషయమై ఆతురము జూపకమాడక. ఐర్లండుకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చుట కిట్టి ఆతురమునే జూపియుండిరి. ఈజిప్టు, ఇరాక్ దేశములవిషయమై ఇట్టి ఆతురమే చూపబడెను. భారతీయులు దృఢనిశ్చయులగుచో, స్వరాజ్యసిద్ధి అచిరకాలములో గలుగక మానదు. ప్రస్తుత ప్రకటనమును ప్రజలెల్లరును పఠించి, దీని స్వభావమును గ్రహించుట యవసరము. ఈసమ

యమున, దేశ మేమాత్ర మయినను తప్పదారి త్రొక్కనేని, మున్ముందు సరియగు మార్గమునకు వచ్చుట కష్టమగును. ప్రస్తుత ప్రకటనమేమని దెలుపుచున్నది? ఇందలి వాగ్దానపు ఫలమేమగునని విచారించుట యవసరము.

రాజప్రతినిధియగు ఇర్విను ప్రభువుగారు ఇంగ్లండుకుబోయి, లేబరు ప్రభుత్వమువారితో హిందూ దేశస్థితిని గూర్చి చర్చించిరి. హిందూదేశమును తృప్తిపరుపచో, రానున్న ముప్పగూర్చి వీరు స్పష్టముగ దెలిపిరి. సామ్రాజ్య స్థైర్యము గోరువారు హిందూదేశ సమస్యను వెంటనే పరిష్కరింపవలయుననియు, అందు నిమిత్తమొక ప్రకటనమును గావింపవలయుననియు, పైమనుకమిషను రిపోర్టు వెలువడి పార్లమెంటు సభ చర్చదీసికొనువరకు భారతీయులు నీళ్లు సములుచు యూరకుండజాలరనియు, ఇర్విను ప్రభువుగారు బలికియుండురు. వీరి నడుపులు, వివిధ పక్షములవారికిని అంతకుపూర్వము గల యభిప్రాయములను పారద్రోలెను. బర్మో-పాండ్చుప్రభువు గారి బెదిరింపులుగాని, బాల్టువినుగారు వెనుకాడుటగాని, లాయడు జార్జి రీడింగు ప్రభువుల అసమ్మతిగాని, స్వరాజ్య ప్రకటనము వెలువడకుండ జేయలేకబోయెను. పార్లమెంటు సభవారు నిర్ణయింపకముందు, భారత దేశమానందలి వివిధపక్ష నాయకులతో బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు సంప్రతింపవలయుననియు, ఈ సమావేశమునందు సంస్థాన ప్రజలు గూడ పాల్గొనవలయుననియు, ప్రస్తుత ప్రకటనము దెలుపుచున్నది. ఇదియే రాండుటేబిలు సమావేశమగును. జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీయెదుట, రాండుటేబిలు సమావేశమును కూర్చవలయునను సూచన నిరాకరింపబడినది.

పైమనుకమిషను బహిష్కరించినరీతిని, భారతీయప్రముఖులు జాయింటుకమిటీ సమావేశమును గూడ బహిష్కరించెద రని విదిత మయ్యెను. అందుచే స్వతంత్రసమావేశము వేరొకటి జరుగవలయునని, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు గుర్తించిరి. బహిష్కార నాయకులతో సంప్రతింపవలసిన యవసరమును గుర్తించిరి. రాండుటేబిలుసమావేశపు ఏర్పాటును గూర్చి కాంగ్రెసుమహాసభ చాలకాలమునుండియు పట్టుదల జూపుచునే యున్నది. 1914 సంవత్సరమున భారతశాసనసభగూడ యిందుకు సంబంధించిన తీర్మానమును గావించెను. అట్టిసూచనను బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు మొదటనే ఆమోదించి, భారత దేశనాయకులతో సంప్రతించి యున్నచో, ప్రస్తుత దుస్థితి చేకూరెడిదిగాదు. అందుకుమారుగ బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు శుద్ధ శ్వేతసంఘమును విచారణసంఘముగ నియమించి, దానియందు భారతీయుల కెట్టి ప్రవేశమియక, స్వయంనిర్ణయసూత్రమును పూర్తిగ భంగపరచిరి. ఇట్టి భంగపాటు, దేశమును హిమత్వర్యతమునుండి కన్యాకుమారి వరకు అపూర్వముగ సంచలించజేసెను. పైమనుకమిషనును దేశము గుర్తింపక, దానికి తోడ్పడక పోయెను. హిందూదేశమును సమాధానపటచు నవకాశమును, ఇంగ్లండు జారవిడిచెను.

దీనివలన కలుగు నపాయమును స్వయముగ గ్రహించిన ఇర్వినుప్రభువుగారు ఇంగ్లండుకు వెడలి తేటపరచువరకు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు కనుల దెరువ రయిరి. స్వరాజ్యప్రకటనము రాండుటే

బిలు సమావేశపు ఆవశ్యకతను గుర్తించుటయగ, అధినివేశ స్వాతంత్ర్యమును స్పష్టముగ వాగ్దానము జేయుచున్నది. పంజాబు గవర్నరుగ నుండి పిమ్మట సంయుక్తరాష్ట్రముల గవర్నరయిన సర్ మాల్కం హేయలీగారు, 1917 సంవత్సరపు ప్రకటనమునందు అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యము వాగ్దానముజేయబడలేదనియు, బాధ్యతతోగూడిన ప్రభుత్వముమాత్రమే వాగ్దానము చేయబడవలయు, రెండును వేర్వేరనియు, విపరీతార్థము గావించిరి. ఇందువలన, మితవాదులకు సయితము తీరని ఆశాభంగము కలిగెను. స్వరాజ్యప్రకటన మీ విషయమై గల సందియములనెల్ల పారద్రోలి, అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్య ప్రదానమే వాగ్దానముజేయబడవలెనని, చాటుచున్నది. బ్రిటీషు హిందూదేశస్వాతంత్ర్యముతో, స్వదేశసంస్థానములకు సంబంధము లేదనియు, అవి పిమ్మటగూడ భిన్నముగ మెలగుచునే యుండుననియు, కొందరు దెలుపసాగిరి. కాని, హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుచో, స్వదేశసంస్థానములు గూడ దీనియందు అంతర్భాగము గాక తీరదు.

ఈ సంగతిని, నెహ్రూ రిపోర్టు గుర్తించియే, స్వదేశ సంస్థానముల స్థానమును నిరూపించెను. ఈ విషయమును విచారించుటకు, సంస్థానాధీశులు సర్వపక్ష సమావేశ ప్రతినిధులతో సంప్రతింపవలయునని, పండిత మోతీలాల్ గారు ఆహ్వాన మంపియుండిరి. ఈ సంగతిని, పైమనుగారును, బ్రిటీషు ప్రధాన మంత్రిగారును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారును గ్రహించి, రాండుటేబిలు సమావేశమునందు ఎల్లరును గూడవలయునని కోరియున్నారు. సంస్థానాధీశు లిక నయినను, హిందూదేశనాయకులతో సఖ్యపడి, దేశ స్వాతంత్ర్యమునకు తోడ్పడుటయే, శవకును తమ ప్రజలకును శ్రేయోదాయకమని గ్రహించెదరుగాక! స్వరాజ్య ప్రకటన మునందలి ముఖ్యాంశములను పైన వివరించితిమి. వీనివలన గల సాధకబాధకములను గూడ తెలుపుట యవసరము. రాండుటేబిలు సమావేశమును కూర్చుట, భారతీయుల స్వయం నిర్ణయాధికారము సంగీకరించుటయే యగుటచే, ఇంత కాలమునుండియు భారతీయులు దేనికొరకై పట్టుదల జూపుచున్నారో, దానిని బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు గుర్తించినటుల యగుచున్నది. కాని, ఇల్లు కగనే పండుగ కాలేదనునటుల, రాండుటేబిలు సమావేశమునందు ఎవ్వరు గూడెద రనుప్రశ్నను విచారించవలయును. దీనియందు విశాలమగు స్వరాజ్య సమస్య నిర్ణయింపబడనాయనుగాని, సంకుచితమగు రాష్ట్రీయ సమస్యలతో దీనిని ముడిబెట్టుచో, సమావేశము నిష్ఫలమగును.

వివిధసంఘముల వ్యవస్థల భేదములను, సాంఘికప్రాతినిధ్యము ఇత్యాది స్వ్యావిషయములను, దేశస్వరాజ్యమున కాటంకముగ నుండునటుల గావింపకూడక. అంతరిహములు బైకివచ్చుట కిసమావేశ వనకాశ మియగూడదు. మరియొక ప్రశ్నగూడ గలదు. రాండుటేబిలు సమావేశమెప్పుడు జరుగును? పైమనుకమిషను రిపోర్టు వెలువడువరకు, యిది జరుగదని, ప్రభుత్వప్రకటనము దెలుపుచున్నది. పైమనుగారి మనస్సును నొప్పింపకుండవలయు నను తలంపుతో లేబరుప్రభుత్వమువారిటుల ప్రకటించియుండురు. కాని, హిందూదేశముచే

బహిష్కృతమయిన పైమనుకమిషనువారి రిపోర్టుతో ఇంకను ప్రయోజనము గనుపించదు దీని నెవరను ఆదరింపజూరు. దీనికొరకు వేచియుండుట కాలయాపనదన్న వేరుగాదు. వేచియుండవలెనని జెప్పటవలన, ప్రభుత్వ ప్రకటనోపయోగము చాల వరకు తగ్గిపోవుచున్నది. ఈ విషయమై లేబరు ప్రభుత్వమువారు ధైర్యము వహించి పనిజేసిన బాగుండెడిది. మరియొకసం దేహము కలుగక మానదు. రాండుటే బిలు సమావేశమువారు గావించిన నిర్ణయమును, పార్లమెంటు సభవారా మోడించెదరా లేదా? ఈ విషయమై వివిధపక్షములవారును తమ యిచ్చవచ్చినరీతిని మొలగెదరని జెప్పటవలన ప్రయోజనముండదు.

రాండుటే బిలు సమావేశ నిర్ణయమును, పార్లమెంటుసభవారు నిరాకరించుచో, మరింత సందిగ్ధస్థితి ఏర్పడును. అందుచే, ఈ నిర్ణయమున కెట్టి విలువయుండును? ఇది సలహామాత్రమేనా? రాండుటే బిలు సమావేశనిర్ణయము నంగీకరించుటకు, పార్లమెంటుసభ పూచీపడనిచో, దీనివలన ఫలము గలుగదు. కృతనిశ్చయమైన భారతీయు లిట్టిసందర్భములతో ఆటలాడుచు కూర్చుండ జాలరు. ప్రభుత్వ ప్రకటనమునందు అధినివేశస్వాతంత్ర్యమంత రములవెంటడి ప్రసాదింపబడునను సూచన లేక జోవుటచే, భారతీయులు తగినంత పట్టుదల జూపుచో, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధినిగాంచ వీలగును. భారత దేశనాయకులు తమ నిశ్చయాభిప్రాయమును బ్రటిష్ ప్రభుత్వమువారితో స్పష్టముగ దెలుప వీలగును. జాయింటు సమావేశము వారి ఎదుట మొరజెట్టవలసిన యవసర మిందువలన తీరి పోయినది. పైమనుకమిషను రిపోర్టును మాత్రమే చర్చింపవలయునను నిర్బంధము దొలగినది. స్వరాజ్యవిధానములనన్నిటినిగూర్చి సాకల్యముగ చర్చింప వీలుకలిగినది. బ్రటిష్ ప్రభుత్వమువారు భారత దేశ నిజాభిప్రాయమును గ్రహించుట కవకాశము గలిగినది. హిందూదేశము, ఇంగ్లండుదేశముల మధ్య గలిగిన అవిశ్వాసమును దొలగింపవలయునని ఇర్విన్ ప్రభువుగారు కోరుచున్నారు.

నిజమేమన, ఇట్టి అవిశ్వాసము బెరుగుటకు, ఇంగ్లండు కారణభూతురాలు. దానిని తొలగించు భారము ఇంగ్లండుపైననే గలదు. హిందూదేశము సఖ్యమున కెప్పుడును సంసిద్ధత జూపుచునేయున్నది. బ్రటిష్ ప్రభుత్వమునకీ విషయమున విశేషావకాశమిచ్చినది. ఇట్టి యవకాశమును ఇంగ్లండు పూర్తిగ చేపట్టి, భారత యులలో మరల విశ్వాసమును బుట్టించుచో, బ్రటిష్ సామ్రాజ్యమును కాపాడగూడు. లేనిచో, ఇండియా ఇంగ్లండులు భిన్నమార్గమును ద్రొక్కవలసివచ్చును. ఈ సంగతిని, గాంధీమహాత్ముడును తదితర నాయకులను స్పష్టముగ దెలుపుచున్నారు. నేటిదినము డిల్లీలో కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ సమావేశము గూడుచున్నది. మెసిడెంటు పత్రులు గారి గృహమందు, వివిధనాయకుల సమావేశము కూడ గూడును. హిందూదేశగౌరవమునకు భంగము కలుగనిరీతిని వీరు నిర్ణయము గావించెదరని నమ్మకము ఫలిత మెటు లున్నను, ఇంతవరకయినను బ్రటిష్ ప్రభుత్వమును దారికి దీసికొన రాగలిగిన కీర్తి, ఇర్విన్ ప్రభువుగారికి చెందుచున్నది. వీరు పెక్కు బ్రటిష్ పక్షములకన ను దూరదామి.

జూపిరి. ప్రతిష్ఠ యను పెనుభూతమును వీరు విడనాడిరి. అయినను, వీరు పలువురు ముఖ్యులను దారికి దీసికొనివచ్చుటలో, రాజీమార్గము నవలంబింపవలసి వచ్చెను. ప్రభుత్వ ప్రకటనమునం దిట్టి చిహ్నములు గన్పట్టును.

భావిపరిణామ మంతయు, ప్రజానిశ్చయముపై నాధారపడియున్నది. భారతీయు లీ సమయమున స్వరాజ్యసంపాదనప్రయత్నముల నేమాత్రము సడలించక, విదేశవస్త్రబహిష్కారమును పూర్తిజేసి, కద్దరుదీక్ష వహించి, తదితరనిర్మాణకార్యక్రమాంశములను శ్రద్ధతో నిర్వహించుచో, కన్పర్వతీపుష్పతి కల బెడరింపులుగాని, లిబరలుక్షత్రముఖుల పెను శాడుటలుగాని, లెబరుక్షత్రమువారి భీతిగాని, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి నాటంకపరచజాలవు. సత్వరస్వరాజ్య ప్రదానావశ్యకతను ఇర్విన్ ప్రభువుగారు గ్రహించిన రీతిగ, ఇతర బ్రటిష్ ప్రముఖులుగూడ గ్రహించుచో, దేశాభివృద్ధి తప్పక చేకూరును. అట్లు గ్రహించు నటులజేయుట, భారతీయులసామర్థ్యముపై నాధారపడియుండును. పైమనుగారుగూడ దారికివచ్చుటకు, ప్రజలనిశ్చయమే కారణమై యుండెను. ప్రజలు నిందించెద రను భయము లేకున్నచో, సెంట్రలు కమిటీవారి సూచనలు మరింత యధాన్నముగ నుండెడివి. డెయిలీ న్యూస్ పత్రికాపృథ్వాంతము ప్రకారము, సెంట్రలు కమిటీవారు రాష్ట్రములకు సరిపూర్ణస్వరహితానామును సూచించిరి. కేంద్రప్రభుత్వము, విదేశ సంబంధములను సందును, పైస్వ విషయములందును సంస్థానముల విషయమునను దప్ప ఇతరవిషయములలో భారత శాసనసభకు బాధ్యత వహింపవలయు నని, యీ కమిటీవారు గోరిరి. కాని, ఇట్టి మినహాయింపులను గూడ భారతదేశ మంగీకరింపదనియు, తక్షణ అధినివేశ స్వాతంత్ర్యపు హక్కును దప్ప వేరొకవరకును స్వీకరింపదనియు, వీరమునను లోలోగ గ్రహించియుందురు. ఇండియా మంత్రిసభను రద్దుజేయవలయుననియు, పార్లమెంటు సభలో హిందూదేశమునకు ప్రాతినిధ్య మీయవలయు ననియు, వీరు సిఫార్సుజేసిరట. హిందూదేశమునకు పార్లమెంటు సభలో ప్రాతినిధ్యము ఏర్పడినమాత్రాన, నంత సించునా రుండరు. ఇది స్వరాజ్యముతో తుల్యము గాజాలదు. మొత్తముమీద హిందూదేశనిశ్చయము ప్రపంచమున కంతకును బాగుగ వెల్లడియ్యెనని నమ్ముట కాధారము గలదు. ఇట్టిఫలమునకు మిస్ మేయో మున్నగు ప్రతిపక్షులు చేసిన సహాయము అల్పమయినదిగాదు. ప్రజలు స్వరాజ్యము నభిలషించుచో, దాని నాటంకపరచ నేరికిని శక్యము గాదని, లోకమాన్య తిలకు మహాశయుడు స్పష్టపరచియుండెను. ఏకాగణముచే నయినను, స్వరాజ్య ప్రదానము అలసింపబడినను, నిరారింపబడినను, త్వరలో దానిని ప్రసాదింపక వీలులేని స్థితి యరుదెంచక మానదు. స్వరాజ్యము నీసమయమున సిద్ధింపకుండ జేయుటకు ఏరికిని సాధ్యపడదు. ఇట్టి నిరోధప్రయత్నము లొకవేళ జయముగాంచినను, దేశము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ను మాత్రము లక్ష్యముగ గైకొనుట తటస్థించును. అప్పుడు ఇంగ్లండుకే ఎక్కుడు స్వప్రము వాటిల్లును. అందుచే, ఈసమయమున హిందూదేశాభివృద్ధిని నిరోధింప నెంచు బ్రటిష్ ప్రముఖులు ప్రచండ

బాధ్యతను నహింపవలసివచ్చును. ఈసమయమున నాయకులు నిర్ణయించినరీతిని, ప్రజలు నడుచుకొనుట మేలు. తలయొకగు తలయొకనలహా నిచ్చుచో, కార్యభూసిద్ధి గలుగనేరదు. నాయకులయూజులను శిరసావహించి నడుచుటయే, ప్రజలవిద్యుత్తధర్మ మగును. సందిగ్ధసమయములందు, నాయకులును ప్రజలును ఏకముఖమున నడచుట యవసరము. స్వరాజ్యప్రకటనము, సత్వర దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి తోడ్పడుగాక!

విశ్వవిద్యాలయవిద్య

డిల్లీలో జరిగిన విశ్వవిద్యాలయసమావేశమునందు, రాజప్రతినిధిగారు విశ్వవిద్యాలయములస్థితి గూర్చి భావగర్భితముగ ప్రసంగము గావించిరి. విశ్వవిద్యాలయప్రయోజనము ప్రమాణములను సృజించుటయేనని వీరభిప్రాయపడిరి. సరియైన వివేచనాసక్తిని, జ్ఞానార్జనమును, సత్ప్రవర్తనమును గలిగించుటయే, విశ్వవిద్యాలయధర్మ మని, వీరు నుడివిరి. వీరు గావించిన ప్రతిపాదనము సమాజసమేయయినను, స్వతంత్రదేశములలో గాని, యిట్టి యూదర్శములు సఫలము గాంచజాలవు. విద్య కేవలజ్ఞానముకొరకే యను నాదర్శము, పరాధీనదేశములలో పలించు నని తోచదు. విశ్వవిద్యాలయవిద్య వికాసకరము గావించవలయునను సూచన సమంజసముగ దోచదు. విద్యార్థులు తగినన్నిపుస్తకములను చదువరని, హాస్టాగు గారు చెప్పేడి వాదము ననుసరించి, విద్యార్థుల నింకను ఎక్కుడుపుస్తకముల జదువవలయునని వేధించుట భావ్యముకాజాలదు. విద్యావిధానము పూర్తిగ మార్పుజెందవలెను. దేశభాషలలో విద్యనుగలపుట కేర్పాటుల జేసినగాని, అది ప్రజలకు లాభింపదు. హైందవ విశ్వవిద్యాలయములు, ఇతరదేశముల విశ్వవిద్యాలయములకన్నను తక్కువ యనుట, నిరర్థకవాదము. ఏదేశమునందును విదేశభాషలో విద్యను నేర్చుచున్న నిదర్శనము గానరాదు. విద్యావిధానమును పూర్తిగ మార్పుజేసి, సాహిత్యవిద్యకును కృషివిద్యకును సమస్వయము గుదిర్చినగాని, లాభముండదు. అంతవరకును విద్యాధికుల నిరుద్యోగదశ యంతరింపజాలదు. అందుచే, ముందు స్వరాజ్యము, విమృట జాతీయవిద్య యను నుడువులను నిరాకరింపవీలులేదు.

కర్నాట సహకార సమావేశము

బాంబాయి కర్నాట సహకారసమావేశమున కధ్యక్షతవహించి, నేటిదినము గా.వేమవరపు రామదాసుమహారాజుగారు భాగ్యరూపి చక్కని ప్రసంగము గావించిరి. కర్నాటరాష్ట్రమునందు సహకారోద్యమము సత్వరాభివృద్ధి గాంచుచున్నది. దీనినింకను బలపరుపవలసిన యవసరము గలదు. రయితుల దారిద్ర్యమును నివారించుటకు, సహకారోద్యమము డిప్రయోగకరమయినను, ఇది యొక్కటియే. దీనిని నివారింపజాలదని, రామదాసుగారి తలంపు భూమి తనఖా బ్యాంకులను స్థాపింపవలెనని, కోరుచున్నారు. సహకారపద్ధతిని విక్రయమునించుటలో, కర్నాటరాష్ట్ర మభివృద్ధి గాంచుచుది. బ్యాంకులు వ్యవసాయదారులకు సహభూతముగ నుండవలయును. ఈ విషయమున

కాంగ్రెసు వ్యవస్థాపక కమిటీలో జరిగినవి
 పరిశీలించి మోటిలాల్ నెహ్రూ గారు మంజూరు చేసిన వార్తలను పంపిరి.
 కాక్టర్ల పట్టాభిషిక్త గాయకులుగారు ఆంధ్రదేశమునుండి, సహా
 జన గాయకులుగారు, గంభాయినుండి, సేతుపత్త, నుబాస్
 చంద్రబోనుగూర్లు కలకత్తానుండి శిథిలి ప్రయాణమైరని వార్త
 వచ్చినది.
 (ఫ్రీ ప్రెస్.)

లాహోరు కుటుంబము

అప్రూవరు క్రాసుపరీక్ష

లాహోరు, ఆగ్స్ట్ 20:— డిఫెన్సువోకలు అమరదాసు గారు క్రాసుపరీక్ష తేయగ అప్రూవరు జయగోపాలు తాను మొట్టమొదట మొగల్యాగు తాణాయందు హిందూమేజిస్ట్రేటు యొక్క నాబూలముసంగెనని చెప్పెను. తేదీ జాపకము లేదు. అసభ్యులయొద్దను ప్రచారములన సాక్షి జాతీయ సేనాభిలాష గల్గి ప్రతిపక్షము తనహిందీ ఉపాధ్యాయుడగు ముప్పలుగారికి దలిపెను. యప్పలుగారు విప్లవపక్షమునకు చెందినవాడని సిద్ధప సాక్షికి దలిపెను. ముఖ్యే ప్రేరేపణలన సాక్షి తొలిసారి దొంగతనముచేసెను. సాక్షి తనపక్షముయొక్క గుట్టును బయలుపెట్టలేదు. సత్యమునే చెప్పుచున్నాననెను. గుట్టుబయలుపెట్టువాని చంపవలెననియే పార్టీ నిబంధనలలోగలదు. సాక్షి జాతీయవాదకాలలోనుండి కొన్ని పుస్తకాల దొంగిలించి ముఖ్యేపై కొనగెను. బాంబులు తయారుజేయుట జ్ఞానము సాక్షి బాబ్లీ ఇన్స్టిట్యూట్ లో నుండించెను. అని ఆబ్దానము తమపక్షమువారి కుపయోగపడలేదు.

ఈ పక్షమువారు వేరువేరుగొట్ట ఉపయోగించిన గృహములను మేజిస్ట్రేటు గారికి సాక్షి జూపెను. ఆరెస్టుచేయబడిన సాక్షి కౌన్సిలరుగలవలెను. సాక్షి ప్రభుత్వ సారి బాంబు పిల్లు చూచెను. ఆరెస్టు చేయబడినపిదప సాక్షిని మొగల్యాగుతానాకు గొంపోయిరి. ఆతడు పోలీసువారికి అన్ని విషయములు దెలుపగ వారు రక్షణయొసంగిరి. సాక్షిని అనేక చోట్ల అనేకులు గుర్తుపట్టిరి. కాని వారిపేర్లంతటికీ జ్ఞాపకము లేదు. సాక్షిని పోలీసువారెప్పుడును రహస్యముగ వెంటదించలేదు. ఆతడు లజపతిరాయిగారి ఉపన్యాసములను చాలచారులు విని గాంధీగారి అనుచుండెముందునని యెంచెను. గాంధీగారి సిద్ధాంతములు దేశముకు లాభదాయకమని సాక్షిదలంచలేదు. దానినిచేమామగారి గ్రంథమొకటి సాక్షి తర్జుమాచేసెను. ఆ దొక పేజీని తర్జుమాచేసిచెప్పమని అమరదాసుగారడకుగ, సాక్షి తాను జాతీయవాదకాల విద్యార్థియగుటగే సరిగ తర్జుమా చేయజాలననెను. కేసు సోమవారంవరకు వాయిదావేయబడెను.

(ఆ. వె.)

బెజవాడలో ఖద్దరుప్రచారము

వారాంతమునందు డిప్యూటీ సంచారఖద్దరుసప్తాహము మును 1929వ సంవత్సరం నవంబరు 1 వ తేదీ మొదలు 6 వ తేదీవరకు బెజవాడకు మార్చబడును. అన్నిరకముల ఖద్దరు దుర్గాకళామందిరమునందు ప్రదర్శింపబడును.

సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠి
గౌరవ కార్యనియంత

ఈ దిగువవిలాసమునందు నమ్మక
మైన బంగారు, వెండినగలు
దొరకును
శ్రీలక్ష్మీ జ్యాయలరి కంపెనీ
బెజవాడ

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాకోర్టులో

O. P. 52/1929 S. C. P. 5/1929.

పిటిషనరు:—యర్రపోతు సుబ్బారావు, సా॥ ఏలూరు

V5.

కవుంటురు పిటిషనరు:—1. చిలకల నర్సయ్య, 2.

యీ. వెంకటరామారావు, 3. యీ. వెంకటరామచంద్రారావు
యొనరు అయినందున గార్డీయను 2 వ కవుంటురు పిటిషనరు.
సా॥ ఏలూరు.

యీ వెంటరు పిటిషనరు తేలు యర్రపోతు వీరాస్వామిగారి తాలూకు ఏలూరు తాలూకా ఆఫీసులో వున్న రు 64-14-4 లును పుచ్చుకొనుటకుగాను Succession సర్టిఫికేట్టు నిమిత్తము పిటిషనరు పయివెంటరున పిటిషను దాఖలు చేసియున్నాడు. సదరు పిటిషనుకు కోర్టువారు 4-11-29 తేదీకి వాయిదా వేసినారు. అందువిషయములో యీ కవుంటురుపిటిషనరుకుగాని, యింకా యెనరికయినగాని యేనుయిన ఆక్షేపణలు వున్న యెడల సదరు వాయిదాలో జన పగలు పదిగంటలకు ఏలూరులో వున్న పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కోర్టువారయెదుట హాజరయి తెలియపర్చుకొనినది. నకయి.

ఏలూరు,
28-10-29. } 980

కె. రాజన్న,
పిటిషనరు తరపున వకీలు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసునంపు సమావేశము

2 వ తేదీన అత్యంతావసరవిషయములు చర్చించి తిరిగి 5 వ తేదీన బెజవాడలో జరుగును

అధ్యక్షుని ప్రకటన

బెజవాడ నవంబరు 1:—కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు సంతులుగారు, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు, ఇట్లు తంతివార్త సంపుచున్నాడు:—నవంబరు 2 వ తేదీన బెజవాడలో సమావేశమగు నని ప్రకటించబడిన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసునంపు సభయందు అత్యవసరముగు ముఖ్యవిషయములు మాత్రము చర్చించి, సభ్యులందరు వచ్చుటకు వీలగనట్లు 5 వ తేదీ ఉదయము 7 గంటలకు వాయిదా వేయబడును.

అంధ్ర ఆయుర్వేద
ఫార్మసి లిమిటెడ్,

43. హరినోడ్డు, హుంట్ల రోడ్డు,
మదరాసు.

డాక్టరు ఆచంట అశ్వపతి,
బి. ఏ., ఎమ్. బి., సి. ఎమ్.,

భీష్మగర్మగారిచే
స్థాపించబడినది.

తి వృత్త లే హ్య ము

ఈ లేహ్యము $\frac{1}{2}$ గులము మొగలు 1 గులమువరకు రాత్రి పరంజిబోవునప్పుడు పుచ్చుకొనిన 1, 2 ఔష్ణులు గోరువెచ్చని ఆవుపాలుత్రాగిన తెల్లవారుసరికి ఎక్కికట్టమును గలిగించక ముఖవరేచనమును గావించును. మరియు మాలవ్యాధి, అజీర్ణము, మొదలగు రోగములను బోగొట్టును. విరేచకావధములలోని కల్ల తిచ్చుమూలమే శ్రేష్ఠమని సరకాచార్యులు చెప్పియున్నారు. వెల 4 ఔ. రూ. 1-0-0. 1 సా॥ రూ. 3-0-0.

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు సంపుట సొమ్ము నన్నూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరిచినాము. అంగ్రేజి పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి పత్రములు వగైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్దారు	24-0-0
ఆరుమాసములకు	14-4-0	"	12-0-0
మూడుమాసములకు	7-7-0	"	6-4-0
మాసమునకు	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0

క్రొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

నివపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0
వారపత్రిక	1-4-0	పాతసంచికలు సంచిక 1-కి	1-0-0

సంచికల సంపుటకు తపాలఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్యాసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కల్దారు	6-0-0
ఆర్ధసంవత్సరచందా	"	3-9-0	"	3-0-0
విశేషపత్రిక	"	0-12-0	"	0-10-0

భారతి వెనుకటి నాలుగు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాలికో బైండు విక్రయమునకు వీలు మగ నన్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము (రెండుభాగములు) వెల రు. 9-0-0, పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ తామూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:—మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతిష్ఠా కీయు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు.

నందుక్యాలికోబైండు ఫెదర్ బైటు కాగితములు

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,

భారత 2 8

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

బొంబాయి కర్ణాటక సహకార సంఘసభ

గౌ. వే. రామదాసుపంతులుగారి అధ్యక్షకావస్థానము

గ్రామపునర్నిర్మాణ వ్యవస్థ

భూమితనఖాబ్యాంకులు : తదితర సహకారోద్యమసమస్యలు

ఈనెల 1 తేదీని ధారావర పురమున సమావేశమైన బొంబాయి కర్ణాటక సహకార సంఘ మహాసభకు గౌ. వే. రామదాసుపంతులుగారి అధ్యక్షతవహించిరి. పంతులుగారి అధ్యక్షకావస్థానమునందు, కొన్ని భాగము లీ క్రింద పొందుపరచబడెను.

గొప్ప అభివృద్ధి

సహకారోద్యమమునందు మిక్కిలి యభివృద్ధి కరములగు దాఖలులు ఇదివరకు గావించినందులకు బొంబాయి సహకార వాడుకలను, అందు ప్రత్యేకముగ కర్ణాటక ప్రజలకు, సహకారోద్యమములకు ప్రప్రథమమున నేను నాయకత్వమును బలపుచున్నాను. సహకారోద్యమము గుండెకాయన ప్రారంభమై 25 ఏండ్లు గడచెను. గత 25 సంవత్సరములలోను మీ రీయోద్యమ విషయమున కనుబడిన యభివృద్ధి భారతదేశమున కెల్లను మార్గదర్శకముగ నున్నది. సహకారోద్యమము ననుసరించి వ్యవసాయదారుల యభివృద్ధి కొరకు ముఖ్యములగు మాడకార్యములను సూచించే యవలసియున్నది. 1. పంటలను బాగుగ పండించుటకు తగిన కార్యములను జరుపుట 2. వ్యవసాయదారునికి వానికుటుంబమునకు వలయు వస్తుసామగ్రిని కొనుట. 3. పంట వస్తువులను అమ్ముట. ఈ మాడుకార్యములను పెరచేర్చుటకు మనము నలంబించు మార్గములపైని వాని ఫలితములు ఆధారపడియుండును. సహకార వాడుక అభివృద్ధికింద సహకారోద్యమమునలన నెక్కువ ఫలితమును సహకార వాడుకల కొరతయెడల వారికి యాభంగము కలుగక తప్పదు. మికర్ణాటక రాష్ట్రమున సహకారోద్యమము మిక్కిలి యభివృద్ధి గాంచుచున్నందులకు ముఖ్యకారణము మీరిచట తదివయమై యవలంబించుచున్న మార్గములే.

సహకార సంఘములందు ధనమును దాచుకొనుట వ్యవసాయదారులకు ఋణము లొసగుటకు మీరేర్పరచిన సంఘముల పద్ధతి మిక్కిలి ప్రశంసనీయమై యున్నది. ఈ విషయమున అందరూ రాష్ట్రములకంఠే మీరప్తమునందే అధికముగ అభివృద్ధి గోచరించుచున్నది. బొంబాయి రాజధానిలో 4000 వ్యవసాయ ఋణసంఘములు కలవు. 1927-28 సంవత్సరమున యీ సంఘములందు మొత్తము పెట్టుబడి 370 లక్షల రూప్యములై యున్నది. ఇందు 115 లక్షలు స్థానిక డిపాజిట్లననీ వచ్చెను. కర్ణాటక రాష్ట్రమునందు మాత్రమే 900 సంఘములు కలవు. మా రాజధానిలో 12,000 వ్యవసాయ ఋణసంఘములు కలవు. వాని పెట్టుబడి 574 లక్షల రూప్యములై యున్నది. ఇందు స్థానిక డిపాజిట్లు మొత్తము 1927-28 సంవత్సరమున 24 లక్షల రూప్యములు మాత్రమే అందుచున్నది. ఇందు స్థానిక డిపాజిట్ల విషయమున మీ రాష్ట్రమునందభివృద్ధి అద్వితీయమై యున్నదనుటకు సందియములేదు.

సహకార ఆర్థిక పరిమితి

సహకార బ్యాంకుల సకాలమున ఋణములనిచ్చుటకును ఋణములను తీర్చుటకును తమ కనమునకు పరిమితిని ఏర్పరచుకొనవలె ననువిషయమును కర్ణాటక సహకార వాడుకల బాగుగ గుర్తించిరి. ఈ విషయము గుర్తించడనిధ్యములందు అనేక వ్యవహారపు చిక్కులు కలుగుచున్నవి. ధనమును విశేషముగ ప్రాప్తమైన వానిని కష్టమైన మొత్తములకు రయితులకు అందరికిని ఋణములని పంపి వారికి ఆర్థికముగ తోడ్పడుటయే సహకారోద్యమము. ఈ కార్యమును జాయింట్లు ప్రాప్తకంపెనీల సహకారముగ నెరవేర్చవలెను. సహకార సంఘములు మాత్రమే సహకారమును పెరచేర్చవలెను. ఋణములను తిరిగి చెల్లించుటకు వాటిని మూలముగా గణించుట మాత్రమే యీ కార్యము చక్కగ నెరవేర్చవలెను. వ్యవసాయదారుల అవసరములను మనము తీర్చుటకు కర్ణాటక రాష్ట్రమున సేర్పరుచుటకు తగిన పెట్టుబడిని సంపాదించుటయే మనకు ముఖ్యదర్శకముగ నుండవలెను. వ్యవసాయదారుల ధనములను తీర్చుటకు సార్వభౌమ ఋణములు, లాంగుటర్లు యిటుల లభింపజేయుట మనమొనగించుండవలెను. ప్రాతఃఋణములనుండి రయితులను విముక్తులుగ జేయుటకు సహకార

సంఘములు లాంగుటర్లు ఋణముల నొసగుటలో చాలయిబృందముల కలుగుచున్నవని నాకు నాఅనుభవముననే తెలియుచున్నది. ఈ విషయమున కర్ణాటక రూరకతో మెలగవలసిన అవసరమెంతయో కలదు.

వ్యవసాయదారులను ఋణవిముక్తులుగ జేయుటకు సహకారోద్యమపద్ధతి

రయితులు ఋణముల పాలగుటవలననే వారి యార్థికపరిస్థితులు విషాదరూపమును దాల్చుచున్నవి. రయితుల ఆర్థికపరిస్థితులు లీరితిగ నుండుటవలననే సరియగు ఫలమునాడ వారు పండింపజాలరు. పంటలు బాగుగ పండింపజాలకుండుటవలన వారి కను అధికఋణముల పాల్పడుచున్నార. అధిక పంటలను పండించుటకును, వ్యవసాయమునందు సూతనపద్ధతుల నవలంబించుటకును చేయుటకు రయితుల ఆర్థికదృష్టియే అటంకము కలుగజేయును. గ్రామముల ఋణములు దినదినము అధికమగుచున్నవేగాని తగ్గుచుండుటలేదు. 1927 సంవత్సరమున మద్రాసు రాజధానిలో గ్రామముల ఋణముల మొత్తము 90 మొదలు 100 కోట్ల రూప్యములకును అంతవఱకును వారి యాయుధులగుట నిజమై యుండునట్లుకు సందియము లేదు. సహకారోద్యమమునే వ్యవసాయదారుల నందరిని ఋణవిముక్తులుగ చేయగలదనుట వట్టిద్రవ్య. లాంగుటర్లు ఋణముల నొసగుటలో చిక్కులుగలవని యిదివరకు గుర్తించినది. వ్యవసాయదారులను ఋణవిముక్తులుగ చేయుటకు సహకారోద్యమపద్ధతియే గాక తదితరపద్ధతులనుగూడ మనము కనుగొని అవలంబింపవలసిన యవసరమును మన మిదివరకే గుర్తించితిమి. ప్రస్తుత విషయమును భూమితనఖాబ్యాంకుల అవసరమని ప్రతిపాదించు గుర్తించిరి.

భూమితనఖాబ్యాంకులు

భూమితనఖాబ్యాంకుల నిర్ణయవిషయము అద్భుతవశమున పరిష్కారమైనది. ఈ విషయమున లిన్ లిత్ గో కమిటీనూచనలును, 1926 నందును, 1928 నందును జరిగిన రిజిస్ట్రేషన్ల సభలును గూడ నూచించిన నిర్మాణపద్ధతి యొక్క రీతిగనే యున్నవి. బ్యాంకులకు కమిటీయును, బోర్డునాటియు కమిటీయును నూచించిన విధానములలోనూడ తేదములేదు. కొలదివత్సరములనుండి పంజాబునందీ పద్ధతి అమలులో నున్నది. రైతులకు ప్రాతఃఋణములనుండి విముక్తులుగ చేయుటకు ఋణములనిచ్చి కొన్ని సంవత్సరములలో సంవత్సరమున కింతవత్సరమున తీర్చుకొనుటకు కనకాశము కలుగజేయుటయే భూమితనఖాబ్యాంకుల ముఖ్యదర్శకమని నేను లేచుచున్నాను. ఈ విషయమున పంజాబులో నవలంబించుచున్న పద్ధతిలో కొంతలోపము గలదని నేను భావించుచున్నాను. కావున ఆపద్ధతిని నేనుపూర్తిగా నామోదించజాలను. బొంబాయివారును కర్ణాటకమువారును యీ విషయమున లోపరహితములగు పద్ధతుల నవలంబించెదరనియే నేను విశ్వసించుచున్నాను.

పంటదీనులను సమ్ముట్ల కొనుట

పండిన పంటలను లాభకరముగ నమ్ముటకు మీరాష్ట్రమున మీరవలంబించిన పద్ధతివలన చాల అభివృద్ధి కలుగుచున్నది. ఇందులకు మీరాష్ట్రమున 50 సంఘములు కలవు. ఇందు 40 చాల ప్రశంసనీయముగ పనిచేయుచున్నవి. 31 సంఘములు దూది అమ్మకమునందే పనిచేయుచున్నవి. ఇవి 35 లక్షల రూపాయల విలువగల దూదిని అమ్మెను. 1 1/2 లక్షల రూపాయల విలువగల ప్రత్తిగింజల నమ్మెను. ఈ సంఘములలో గాడగ్ దూది సంఘము, హుబ్లీ దూది సంఘము, బీజపూరు, బగల్ కోట, జెల్లాం సంఘములును పేర్కొనదగియున్నవి. పంటదీనులను వ్యవసాయదారులకు లాభకరముగ నమ్ముటకు కొనుటకు సంఘములను నియమింపవలసిన ఆవశ్యకత గుర్తించబడెను.

సహకారము ఇంపీరియల్ బ్యాంకు

సహకారోద్యమ అభివృద్ధికి ఇంపీరియల్ బ్యాంకు యిట్టిరీతిగ తోడ్పడవలెనని నేను చెప్పనిశ్చయించుకొనుటలేదు. భారత రాష్ట్రీయ బ్యాంకులు తమతమ నూచనలను కొలదికాలమున బ్యాంకింగులచారణ సంఘమునకు తెలియపరచవలెను. కాని ఇంపీరియల్ బ్యాంకు రాష్ట్రీయ, కేంద్ర సహకార బ్యాంకులకు ఆర్థిక సహాయమును చేయకుండుటకు ఇటీవల నిశ్చయించుట నాకు చాల ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. రిజర్వు బ్యాంకు సాపేక్షబడునని ఇంపీరియల్ బ్యాంకు ప్రసహాయమును మూనుకొనుటకు తగిన సూచనలేదని భారత ప్రభుత్వ ఆర్థిక కార్యదర్శి యిటీవల ప్రకటించెను.

కర్ణాటక ముఖ్యసమస్యలు
మీరాష్ట్రమునందు మీర ముఖ్యముగ రెండు కార్యములను పెరచేర్చవలసియున్నదని నేను భావించుచున్నాను. అవి యేమన మీరసహకార సంఘములనుండి అవసరమును, అయోగ్యులును అగు సభ్యులను తొలగించుట తనిఖీచేయుటకును సరియగుమార్గముల నవలంబించుట యోగ్యులగువారి నే సభ్యులుగ చేర్చు విషయమున మిగులశ్రద్ధయు, జాగ్రత్తయు వహింపవలెను. ఇందువలన సహకార సంఘములో తగిన ఋణములు నులభింపగా వారు అగుచుండుటకు వీలుకలుగును. తనిఖీచేయుటలో మీరాష్ట్రము మద్రాసుపద్ధతి నే క్రమముగా నవలంబించుచున్నది. ధారావర జిల్లాలో ననేక తనిఖీసంఘములు కలవు. 20 లేక 30 సహకార సంఘములను తనిఖీచేయుటకు ఒక్కొక్క సంఘ ముండవలెనని మీ యాహించుచున్నట్లు నేను తెలిసికొంటిని. ఈ యానియను గూఢచర్యజరల పనిని తనిఖీచేయుట మీర జిల్లాతనిఖీబోర్డులనుగూడ ఏర్పాటు చేయుటలో మద్రాసుకంటె మీర యీ విషయమున సభికవిశేషముతో మెలగుచున్నారని చెప్పవచ్చును.

ముగింపు

మీర సాకొనగ్గిన గౌరవమునకు మీకు నామనఃపూర్వకములకు నందనముల నర్పించుచున్నాను. సహకారోద్యమ నియమములను, పద్ధతులను ఇంకను ప్రజాసామాన్యమునకు తెలియబడకుండుటవలననే దీనినిగురించి నేనింతవరకు చెప్పవలసినవచ్చెను. విద్యాభివృద్ధియైనను యీ యోద్యమము విషయమున అవసరమైనంత శ్రద్ధ వహించి పనిచేయుటకును, కావున యీ యోద్యమాభివృద్ధిని కొరీ మనము అవకాశము లభించినపుడెల్లను ప్రచారము సల్పుచునే యుండవలెను. ఈ యోద్యమమువలన వ్యక్తులును, సంఘములుగూడ అభివృద్ధి చెందగలరని ప్రజాసామాన్యమునకు తెలిసి నపుడే యీ యోద్యమ మభివృద్ధి గాంచగలదు. భారతదేశ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుచున్న విద్యాభివృద్ధి యీ యోద్యమమే గ్రామపునర్నిర్మాణమునకును, గ్రామములకు స్వపరిపాలనాసాధనమునకును తోడ్పడగలదని గుర్తించుటకు కోరవలయును. ఈ యోద్యమము రాజకీయ స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు తోడ్పడునని వారికి విశ్వాసము లేకున్నను ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమునకైనను తోడ్పడునని వారు గుర్తించజాలరా? ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమే స్వరాజ్యమని యొకసారి గాంధీమహాత్ముడు నుడిచెను. అట్టి స్వరాజ్య సంపాదనమునకు యీ యోద్యమము తోడ్పడరా? మున్నాటికిని తోడ్పడును. అయిన నీ యోద్యమమునకు భుటలసంఖ్య యింత తక్కువగ నుండనేల? ఇది కేవలము ప్రజాభివృద్ధికాదు. మనతప్పులూడ నున్నది. మనము ఈ యోద్యమమునకు ప్రజలకు తప్పానాము కలుగజేయుటకు చేకూరుదండంటెను విశుత్త్యముతో ప్రచారము కలుగజేయవలెను. అట్లొనర్చినచో మనము విజయమును బడయుగలుగుదు మనుట కింకుకంతయు సందియములేదు.

నందేమాతరమ్.

నోటీసు

మ-రా-రా-శ్రీ ఏలూరు డి.వై.వై.ముననబు కోర్టులో
O. S. 205/1929
వాది—గడిమెట్ల శ్రీరాములు
ప్రతివాది—కంభంమెట్ల భీమేశ్వర రావు
ప్రతివాది వాడుకొన్న బట్టల కారాదాఖలా బాకీ మొత్తము రు 172-0-6 లకు వాది సదరు కోర్టులో దావా దాఖలుచేసినాడు. ప్రతివాది హాజరయ్యెని 11-11-29 తేదీకి వాయిదా వేసినాడు. సదరు వాయిదాకు ప్రతివాది హాజరు కానియెడల ప్రతివాదిపరోక్షముందు వాదికి డిక్రీ యివ్వబడును.
21-10-29 } దుగ్గిరాల రామరావు, వాది వకీలు.
ఏలూరు } 999

Department of Agriculture.
MYSORE SERUM INSTITUTE.
About 150 pairs of he-buffaloes and 75 pairs of buffalo calves are available for sale to public for two months from 1st November 1929 at Kaggalahalli, about 20 miles from Bangalore Kankanahalli Road.
This is a good opportunity for raiyats who intend to purchase he-buffaloes, as they have been protected against Ryinderpest by Serum Simultaneous method of inoculation.
Terms cash before delivery.
Bangalore, P. PARTHASARATHY, Officer-in-charge
D/-26-10-29. Mysore Serum Institute.

విదేశవార్తలు

లాయిడ్ జార్జ్ రిడింగు ప్రభువు

ఇర్విన్ ప్రభువు నివారించుట
(రూటరు)

లండన్, అక్టోబరు 31:—ఇర్విన్ ప్రభువు ఇండియాకు బయలుదేరిపోవుటకు ముందు లాయిడ్ జార్జ్, రిడింగు ప్రభువు గార్లు ఆయనను గలగొని సైమన్ కమిషను నివేదికను ప్రచురించుటకు పూర్వమే ఇండియా ప్రభుత్వవిధాన ప్రకటనమును గావించుటకు ప్రయత్నముగావని జెప్పినటుల లండనునీలేఖరి ధృవపరచుచున్నాడు. మొదట చేయదలచుకొన్న ప్రకటనము ఈరీతిగ వుండెడిది:—1917 సంవత్సరమున ఆగష్టుమాసములో జేసిన ప్రకటనమునే మరల ధృవపరచుచున్నారము. అందువలననే బహిష్కరణపాలనను డొమినియను ప్రభుత్వములోనికే వచ్చునని అనుకొనవలెను. సైమన్ నివేదిక ప్రకటితమైనపిదప కొండు పేజీలు ప్రభువు మార్గము మరల కన్పించునని ఇర్విన్ ప్రభువు కూచిరచెడివాడు.

ఇండియను సెంట్రల్ కమిటీ నివేదిక

(రూటరు)

లండన్, అక్టోబరు 31:—మంగళవారము రాత్రి ఇండియను సెంట్రల్ కమిటీ నివేదికను రాజప్రతినిధి కంపిరి రాజప్రతినిధి కోరిక ప్రకారము కొన్ని ప్రకటనలు బ్రిటిషు మంత్రివర్గమునకు, సైమన్ కమిషనునకు కంపెనీ చేసెను.

అంతర్జాతీయ సహకారము

(వైరెస్)

రుగ్బీ, అక్టోబరు 29 —అంతర్జాతీయ సహకారమును గూర్చి విదేశాంగమంత్రి హెండర్సన్ గారు రిట్లు చెప్పిరి — సాగరము నిమిత్తము అంతర్జాతీయ సహకార మత్యవసరము. పరిశ్రమ లంఘన సాంఘిక జీవనమునందును, రాజకీయ సంబంధములందును ఇది వ్యాపించునది. ఈ ప్రచారము ఆపారము అన్ని కాలము వ్యాపించునది జాతీయమితి ప్రచారము ఈ త్రిమణివలె ప్రమాణమును ప్రజలకు బోధించెను. విచ్చిక సంఘములుగూడ దీనికేతోడ్పడెను. ప్రభుత్వవర్గములతోడూ, ప్రజాజీవిత తరువాత కెల్లాను బిడెంబడిక అంతర్జాతీయ సహకారమునకు తోడ్పడినది. దానికి మించినదిలేదు. ప్రాపంచిక కాలికిని, ఆయుధ విస్తరణమునకును ఇది చాల తోడ్పడవని చెప్పెను. జనీవా వాషింగ్టన్ అట్లావా సంభాషణలను గురించి, యర్మ్ సెనుండి ఆక్రిమ గవైన్యము మరలుటచేయు రెండు కాంతి వాతావరణము ఏర్పడినది. ఇది చాల ముఖ్యమైనది. ఈ వైతిక విధానమును గురించి పరిశ్రమల వాగిరికజాతుల ప్రభుత్వములు దీనిని సుగ్రహముగా నుండుకొనిన వారైరి.

పార్లమెంటు సమావేశము

ప్రథమ కర్తవ్యము
(వైరెస్)

రుగ్బీ, అక్టోబరు 29 — పార్లమెంటు సమావేశమైన పిదప ప్రథమ కర్తవ్యము సముద్రతీర రహదారులను అన్ని తీరములను కొట్టికొని పోవండి, కొనుగొని పోవండి ఒకే యధికారి పరిశీలనముక్రింద నుంచెదరు. దీనివలన పనిలేని వారికి సేవలేపాధి కలుగును. ఈ వార్తము అంతయు విరింతువుల పండును పట్టుమును గర్హించెదరు. వచ్చేవారమునకు పరిపాలనా విధానమును, మంత్రుల ప్రకటనములను ఆపుచేసెనని కాని క్రైస్తవ చులోపుగ ముఖ్యముగ పనులను కొన్నిటిని చేసెదరు. అయ్యవి ప్రతిష్ఠాదోషమునకు సంబంధించును. ఇందులో పనిలేనివారి పట్టుమును బీక నుండును.

పద్మములకు
పీచికారీ
పని లేదు

మలయచందనము

రహస్యముగా
నేమింపవచ్చును

గనేరియా (నెగ)కు కుర్రారము, 3 పూటలలో గుణము కలుగును
అనేక యోగ్యతాపత్రికలు పొందినది వెల డబ్బీ 2-4-0 దీని కనుపానం చంపనలైలం డొప్ప 5-0-0 కెండును ఖర్చులతో 5-12-0
సుధాసారము, నవాయికి రాజౌషధము. సీసా 4-0-0
గంధర్వసారస్వీ, రాయవరము, గోదావరిజిల్లా

ఏ జెంట్లు కావలెను

ఆంధ్రజిల్లా లన్నిటికి
ఎక్కువ సదుపాయమైన షరతులు గలవు.
వివరములకు వ్రాయుడు.
వి. కాళేశ్వరరావు,
వైసిడెంటు,
ఆంధ్ర ఆఫీసు ఆఫ్
ఇండియా ఈక్విటబుల్ ఇసూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ (కలకత్తా)
బె బ వా డ.

ఇండియను సెంట్రల్ కమిటీ సిఫార్సులు

(రూటరు)

డెయిలీ న్యూస్
లండన్, అక్టో 30:—ఇండియను సెంట్రల్ కమిటీవారు మొత్తముమీద డొమినియను ప్రభుత్వమునే సిఫార్సుచేసి రని డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక చెలువునున్నది రాష్ట్రములకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నీయవలె ననిరి కేంద్ర ప్రభుత్వము స్వేచ్ఛగ ప్రవర్తించుటకు వీలుండవలెన ఒక విదేశాంగ సంబంధములగును, సంధాన సంబంధములగును మినహాయించిరి కేంద్ర ప్రభుత్వమున 1/3 వంతుల సభ్యులు రాజప్రతినిధిచే నియమింపబడవలెను రాజప్రతినిధి గవర్నరుజనరలుగ అర్హులగు వారిని చెదరు ఇండియా కార్యాలయము కెత్తివేయవలె ననిరి వైస్రయము మీద క్రొత్త ప్రివీ కన్సిల్లులు ఆధికారముండును వైస్రయమును న భారత పార్లమెంటుకు ఎక్కువపలకుబడియుండును. లండనులో ఇండియను సై కమిషనునధికారమును పోచ్చింపవలెను ప్రజాతత్వ కాలంలో ఆంగ్లేయాధికారులను నియమించుటకు హక్కుమినదను వారినగమును వినియోగింపవలెన భారత దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమునిచ్చు భారతీయులు ఇంగ్లండు నుండి పోలీసుఉద్యోగులను నియమించెదరు ఇవిరివిగా జరుగును వ్యాయాఖయందు భారతీయులే ముగ్రముగనున్నను, బ్రిటిషు అధికారులను నియమించుటకు అనాన ముండును నూతన రాజ్యాంగవిధానముతో సానుకూతి గలవారినే ఎన్నుకొనెదరు బర్మాను ఇండియానుండి విడదీయరాదని కమిషనరు చెలువు నున్నాడు ఇండియాకు డొమినియను ప్రభుత్వ పేర్కడువరకు పార్లమెంటులో ప్రాతినిధ్యము నీయవలె ననుచున్నాడు

వైచి ప్రభుత్వము

(రూటరు)

లండన్, అక్టోబరు 31:—వైచి రాష్ట్రాధికారుల నెనటకు వైచి మెంబరుగారు మంత్రివర్గము చేర్చుట చేయుటకోశం 5: 30:00.

హార్టు ఆప్రకాలో యు రాష్ట్రములకు ఒక హైగమినాను నియమించుటకు ఆలోచించుచున్నారని తెలియుచున్నది

ఇండియాకు బోవుమన్న వైచానికతవాలు అంబాపుచున్న (సిబిఆప్ అలగ్నాండ్రోయ, విమానము తూర్పుఆఫ్రికా తీరమున హెరాఫ్రాప్రభుత్వ ద్వారా దిగవలసినట్లెను. అందుచే సిబిఆప్ ఏకైక విమాన మాత్రపాలు ఇండియాకు గంవాపును అలగ్నాండ్రోయకు చేరినపిదప అచటనుండి ఇండియా కంపెనీను.

1931 లోపుగ పూర్తి సామ్రాజ్య వైమానికప మనదా కేపుటపును పూర్తియగునట 1930 జూనునాటికి సగమువరకు పయనము సాగుచుండును ఇంకోక ఆరువలెనైనపిదప 1931 ఏప్రిల్లోనైన ఎచ్చితిరును కలకత్తాకుగూడ త్వరలోనే ప్రవేశపెట్టుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నాడు. సింగపూరు, ఆస్ట్రేలియాకు గూడ వ్యాపింపకేయుటకు మదింపులను ఆలోచించుచున్నాడు

తగ్గింపు ధరలు

ఆయుర్వేద వైద్యులకు కొన్ని సదుపాయములు

1	పూర్ణచంద్రోదయం—బలవర్ధకౌషధములో				
	క్రెష్టమైనది, వీర్యవృద్ధికి	1	సు	9	0
2	వైక్రాంతి చంద్రోదయం—దర్శకు	2	8	0	
3	రక్షించంద్రోదయం—ఉడుకు, నికాక,				
	నిశ్చయము, శుక్లవస్త్రమునకు	1	రు	2	8
4	బాలనాగ్యోదయం—శిశ్నజ్వరమునకు	2	8	0	
5	అలంకారకేయరం—తెల్లకుసుమ, అతిమూర్తి				
	మధుమేహములకు	1	రు	3	0
6	అమోఘమార భూషణం—గర్భిణీ స్త్రీలకు	1	రు	1-4	0
7	రసరాత్—గంబుడిపిల పప్పు, పడకము,				
	జ్వరములకు	1	రు	1	4
	చరకాశ్రమం. (23) నూజువీడు. (కృష్ణ)				

డొమినియను శాసననిర్మాణము

విచారణసంఘ నివేదిక
(రూటరు)
లండన్, అక్టోబరు 30 —డొమినియను శాసననిర్మాణ విచారణసంఘ నివేదికను వచ్చేవారము ప్రకటించెదరు ప్రాపెట్టెంటు వారసత్వము, రాజుగారు వీలొచ్చేయ యధికారము (అనగా నిరాకరింపుట) తిట్టముగ న్నంపదలచుకొన్న డొమినియనుల పరిస్థితులను గూర్చి ప్రజల ఆశ్చర్యము యుండెడివి ఆయా కే పలు అంతరించినవి. బిడెంబడిక కుడినది

తిరుత్తని తాలూకా రైతుల సభ

సమావేశకర్తలకు విన్నపము

తిరుత్తని తాలూకా రైతుల సమావేశ సమయమునందున్న మన జరుపుటకు యేర్పాట్లు జరుగుచున్నవని వినుట కెంతయు సంతోషపడుచున్నది. సమావేశమును జయప్రథముగ జరుపుటకు శ్రీ దా వు భూ రు ము ని ర త్న ము శా యు డు గారు పిచ్చయన్న కృషి మిక్కిలి ప్రశంసనీయును. ఈ సమావేశ ముతోడనే నను, చిరకాలమునుండి రైతుల దుర్భరదారిద్ర్య సలమన మాడ్చుచున్న భయానకమును, కష్టపరంపరలు అంతము గునని విశ్వసించెదను. సమావేశమును నవంబరులో జరుపుటకు స్పష్టముగా జూలై 20 వ తారీఖు కు మీరుగ జరిపిన అన్ని ప్రాంతముల రైతులు విచ్చేయుటకు వీలగు నని మనవిచేయుచున్నాను. ఇప్పుడు రైతులకాలముగాన డిశంబరు మాసములో జరుపుటయే మంచిదని తలంపబడుచున్నది. ఈవిషయమును, శ్రీ మునిరత్నమునాయుడుగారు ప్రభువులు సాదరముగ నాలోచింతురని నమ్ముచున్నాను.

“రైతు బిడ్డ”

బొబ్బిలినాటక ప్రదర్శనము

కెల్లూరు కస్తూరి దేవివిద్యాలయ సహాయార్థము తెనాలి శ్రీరామవిలాస సభవారిచే 26-10-29 తేదీవారం రాత్రి బెజవాడ టైలవరం హాలులో బొబ్బిలినాటకము ప్రదర్శింపబడెను. మంచి నటకులు ప్రదర్శించెదరని ప్రేక్షకులు మిక్కిలముగ వచ్చుటచే హాలు క్రిక్కిరిసి పోయెను. అందు రంగారావు పాత్రధరించిన మాధవశెట్టి వెంకట్రామయ్యగారు రాజశివితో వెలుపారున మును కురిపించిరి. వేషము చక్కగనుండెను. వెంగళరాయని మందలించునపుడు సేనానాయకుని నియమించినపుడు చూపిన కాజలికాము లెంతయు ప్రశంసముగనున్నవి. వెంగళరాయపాత్రధరించిన కా. సీతారామస్వామిగారు సుబద్ధులే. హైదరుజంగుపాత్రను శెట్టిబొట్ల వెంకటసుబ్రహ్మణ్యులు బి. ఎ. బి. యల్. గారు ధరించిరి. వేషము కుద్రసాపెట్టినట్లు గన్పట్టెను. పాత్ర నంతయుగా హిందుస్తానిభాషతో చక్కగనటించిరి. విజయరామ వెలుపిటకు పాదములు చెప్పునప్పుడు వెలుపతిరావుగారు చూపిన నిరళిన (హేళన) భావములు, బూసివొర ద్రోహివని భూలనాడినపుడు చూపించినవారము, సేనాధురంధరత్వము యుక్తముప్పుడు చూపిన పుత్రాహుమి పాత్రము వ్రాయసాగెదమా? బూసివొర భూమిక శ్రీ గోవిందరాజుల! వెంకటసుబ్బారావు యల్. యమ్. యన్. గారు ధరించిరి. వచ్చిరాని తెనుగు మాటలతో వారు చూపిన హాస భావములు, విజయరామరాజును, హైదరును ద్రోహులనిమాట్లాడినప్పుడు చూపించిన ధైర్యము, ఓరిమి, ధర్మారాయడువచ్చి కత్తి దూసినపుడు చూపిన తత్తరపాటు, చినవెంకటరావుపై చూపిన ప్రేమ, ఓర్పు చివరకు విజయరామరాజుపై చూపినకోపము, చినిపోయిన రంగారావు, వెంగళ్రాయల శివమును చూపిపడిన విచారము, పశ్చాత్తాపము, బహుభాగినియుముగ నన్నవి. ఇక పాపారాయ పాత్రను శ్రీ పిల్లలమర్రి సుందరరామయ్యగారు ధరించిరి. సుందరరామయ్యగారి గాత్రము బహుసుఖమైనది. చక్కని శబ్దము, దానికితగిన గంభీరము, గంభీరమునకు తగినభావములతో యిమిడివున్నది. పాత్రపోషణము బహుసీటుగనుండుటయే గాక వెలుపధిని సహజలక్షణము లొలుకుచుండెను. వారు చూపిన పాదపాదములు, వ్రాయనలవిగాదు. నిశ్చయముగా వుత్తరసర్కారు (అంధ్ర)లో సుందరరామయ్యగారివలె పాపారాయ పాత్ర ధరించగల సుబద్ధులు లేరనిన అతిశయోక్తి లేదు. మల్లమాడేవి పాత్రధరించిన స్థానం నరసింహారాయడుగారు, విజయరామరాజు భూమికధారి వలిటి శ్రీమన్నారాయణమూర్తిగారు బహుసమర్థులు. ఇది అపూర్వనటనా పశ్చాత్తాపము అందుకు ప్రతిభాకాలులే. నాటకములు బహుజయప్రదముగ రక్తిగట్టెను. మరల శ్రీరామవిలాస సభ (తెనాలి) కేరతోయిన నటదేవులు ప్రసరించుట గొప్ప కుభ నూనకము. తిరిగి రామవిలాససభ వారు పూర్వపు ధోరణిగ నాటకములను ప్రదర్శించెదరుగాక. మొత్తము నాటకమునకు రు 950-0-0 లు వచ్చినట్లు చెప్పుడెను. ఖర్చులు పోను కేపించిన మొత్తమంతయు కస్తూరిదేవి విద్యాలయమున కుపయోగింపబడును. నాటక మధ్యమున శ్రీ పాణికా కనకమ్మగారు విద్యాలయ కార్యదర్శిని తమకు ప్రభువుమునుండి ఆధికముగ ధనసహాయమునకై నాటకములను ప్రదర్శించుచున్న రామవిలాస సభవారికి వందనము లర్పించిరి.

బెజవాడ మల్లెల శ్రీరామమూర్తి.

జర్మనీ గోధుమలు బ్రిటనులోనికి విస్తారము దిగుటచే బ్రిటిషు వ్యవసాయమునకు యాపద్రవకరముగ నున్నదని చెబుచుగా మంత్రులు ఆహారపదార్థములపై పన్నులను విధించుటకు పూనుకొనదలచుకొనలేదని నోయిలుబక్కునుగారు బదులుజెప్పిరి.

KARAMCHANDCHABILDASS

MANUFACTURING JEWELLER

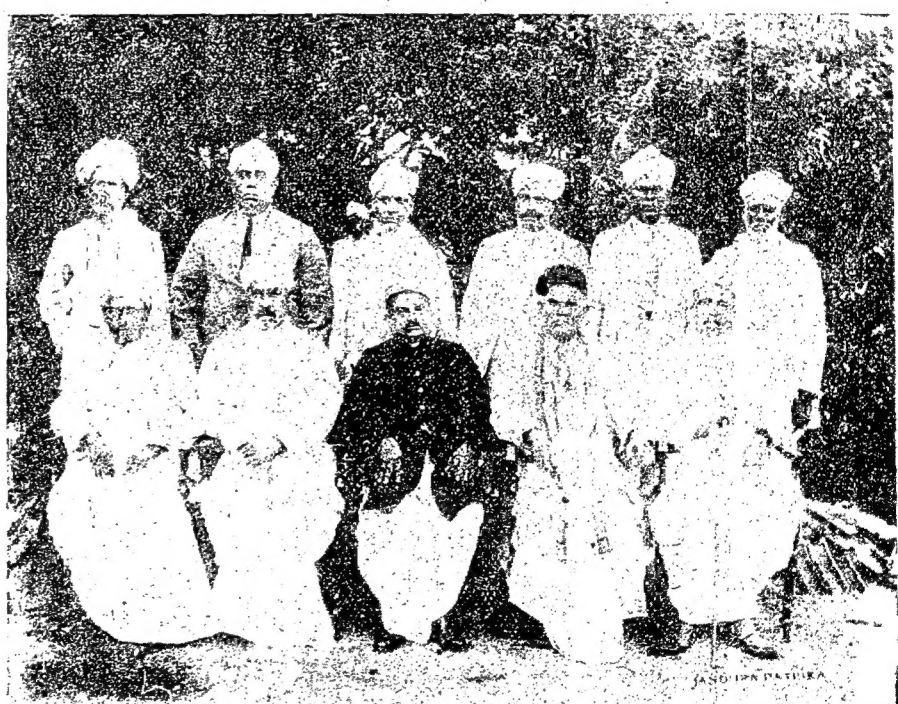
437/3 MINT STREET SOWCARPET MADRAS.

CATALAGUE FREE ON APPLICATION.

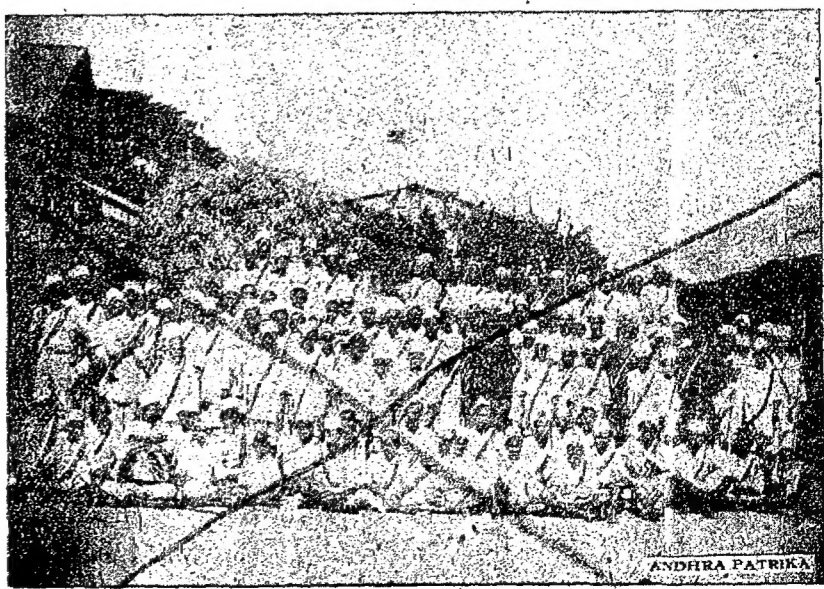
మదరాసు వీధులలో వర్షపునీరు

ఇటీవలి రుతునకు తిరుచిక్కేడి హైలోడునందు నీరు ప్రవహించుట. (వై. హె. బి.)

ఆంధ్రవాణిజ్యసంఘము:—ప్రథమ వార్షికోత్సవము మదరాసులో ఈవారము జరిగెను. అధ్యక్షులగు నారాయణదాసు గిరిధరదాసుగారు, కార్యనిర్వహణాధికారులు, రా. సా. బి. పాపయ్యచెట్టిగారు, ఎలిరాజులు నాయుడు, బాబిళ్ల వేంకటేశ్వరశాస్త్రి, పింజల సుబ్రహ్మణ్యచెట్టిగారు మున్నగువారు ఇందుగలరు. (వై. హె. బి.)

తూర్పుగోదావరినభయందు సేవ జేసిన వాలంటీరు దళము (ఎ. ఐ. ఎ.)

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా
రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

నోటీసు

బజారునందు విక్రయించునట్టి
వారలకు 3 వ తరగతి టిక్కెట్లు

1-11-1929 తేదీనుండి పండు, కూరగాయలు, తమలపాకులు, రొట్టె, పాలు, పెన్న, పెరుగు, చేపలు, కోళ్లు, బాతులు, గ్రుడ్లు వగైరాలను బజారు నందు విక్రయించునట్టి వారలకు రెండింతలు సాధారణ సింగిల్ థికెట్ చార్జీలనుండి 3 వ తరగతి రిటర్న్ టిక్కెట్లు యివ్వబడును.

నుండి	వరకు
1 పెరంబూరు అందు మున్నల్ స్టేషనుల మధ్య నుండు స్టేషనులనుండి (రెండు స్టేషనులు చేరి)	మద్రాసు స్టేషనులకు పెరంబూరు లేకుండా
2 తిరువత్తియూరు అందు తడ స్టేషనులకు మధ్య (రెండు స్టేషనులు చేరి)	డిటో
3 బెంగుళూరు తూర్పు అందు మారికుప్పం స్టేషనులకు మధ్య (రెండు స్టేషనులు చేరి)	బెంగుళూరు కన్టాన్ మెంటు అందు బెంగుళూరు సిటీ

నిర్ణయముగా తెలుపబడిన తేదీ రాత్రి 12 గంటలలోగా తిరుగు ప్రయాణము పూర్తికావలెను.

2. ఈ రిటర్న్ టిక్కెట్లతో మెయిలు, ఎక్స్ ప్రెస్సు బండ్లలో ప్రయాణముచేయ వీలులేదు.

3. ఈ టిక్కెట్లు గలవారు ప్రత్యేకముగా చార్జీని చెల్లించకనే పై తెలుపబడిన బజారునందు అమ్మబడునట్టి వస్తువులను 30 నేరలవరకు గొనిపోవచ్చును. దఫా ఒకటికి 30 శేర్లకు మించిన 2 మణులవరకు హెచ్చని బరువులను మణులు 151 మెయిలు ఒక మైలుచొప్పున చార్జీ చేయబడును. సదరు చార్జీ 2 అజాలకు మించక యుండవలెను. 2 మణులకు హెచ్చుగా గల సరకులకు మామూలుగనే ధరల చొప్పుననే చార్జీ చేయబడును.

తిరుగు ప్రయాణమునందు 15 శేర్ల లగ్జరీ ఇనాముగా మించు గడ్డ 10 శేర్ల తో సహా వాపసు చేయబడిన కాళి గంపలు, దబ్బాలు వగైరాలు తీసుకొనిపోవచ్చును.

హెచ్చరిక

ఈమధ్య కొందరు మా టేడుమాన్యులనుండి మాన్యులు తయారుచేసి వారిబట్టలకువేసికొని అమ్ముచున్నారు. అట్టిమాన్యులున్నంతమాత్రమేన అవి వున్న బట్టలు మావి అని ప్రజలు పొరపాటు పడవచ్చు. పెద్దాపురము శిల్పశాలను కొనుగోవుపడు మాయొక్క టేడు మాన్యులను, ఆ మాన్యులక్రింది మాకంపెనీ సీలును ఆబట్టలమీదవున్నవా లేవా అని పరీక్షచేసి మావి ఉన్నయెడలమాత్రమే కొనవలెను. లేనియెడల కొనవద్దని వేరేచెప్ప నక్కరలేదు.

మానవ్ర సిల్కు ఖండువాలు ధోవతులు, మర్రింగులు, కోటింగులు, వారమడి (పొత్తు) పంచలు, చీరలు మొదలయినవి అన్ని రంగులలోను, అన్ని ప్రజలలోను ఉన్నవి. నగిషీ అంచులతోను, జరీతోను, జరీ లేకుండగను, బీదలకును, ధనవంతులకును అన్ని తరగతులవారికి ఉపయోగించునట్లు చీరలు వగైరాలు మామొద్ద దొరకును. రు 500/-ల రూపాయలవరకు ఖరీదుగల చీరలు తయారు చేసియున్నాము.

కాంపిల్సు కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

ఇట్లు విన్నవించు,

ముప్పన సోమరాజు & వీర్రాజు.

{ప్రాప్యటర్లు, శ్రీ లక్ష్మీశిల్ప ఫ్యాక్టరీ పెద్దాపురం
తంజిలివాసము
"సిల్కుగుమ్మ"} (తూర్పు గోదావరి జిల్లా.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ నవంబరు నెల 1-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలిడి	ప 45 కలవి రు	12 8 0	18 4 0
నెల్లూరివి	డిటో 42	18 8 0	14 0 0
ధిల్లి	డిటో 46	15 8 0	16 12 0
రాగులు	త. 164 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
సువ్వులు		21 0 0	28 0 0
2. ధాన్యము పప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205		16 0 0	17 0 0
సెనగలు	డిటో	16 8 0	20 0 0
పెసలు	డిటో	18 0 0	16 8 0
మినుములు	డిటో	17 8 0	18 0 0
ఉలవలు	ర 195	9 8 0	10 0 0
3. నూనెవస్తువులు			
సువ్వులనూనె బా 1-కి		135 0 0	145 0 0
నెయ్యి మ 1-కి		14 0 0	19 0 0
వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి		46 0 0	47-0-0
వేరు సెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 115 మిమకనూనె 100			
అమడము బా 1-కి		102 0 0	104 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయపసుపు బా 1-కి		119 0 0	120 0 0
కూరపసుపు		65 0 0	67 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి		105 0 0	122 0 0
ధనియాలు	బా 1-కి	82 0 0	45 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలినంగు మణుగు 1-కి రు 40		50	
బెల్లము బా 1-కి		28 0 0	49 0 0
అస్సామచక్కెర బస్తా 1-కి		25 9 0	25 12 0
చింతపండు బా 1-కి		30 0 0	40 0 0
5. ఇనుము			
పట్టారకం బా 1-కి		32 8 0	33 0 0
చదరం		26 8 0	27 0 0
రవుండు		38 8 0	38 0 0
6. నూలు			
నెం 20 బెన్ని సింహంయూ	రు	7 12 0	
నెం 6	కటారి	4 12 0	
నెం 24	లాకి	5 10 0	
40 జామ్యరు 10 పా		10 4 6	
నెం 20	రెట్టలేడి	7 8 6	
నెం 40	రాణి	9 12 0	
నెం 4	గెన్ని చుప్పెగు	4 8 0	
44 నాండో		5 4 6	
7. రోహములు			
బెండి 100 యూ 1-కి	రు	53 6 0	56-4-0
బంగారు కులం 1-కి		21 4 0	21 12 0
బవరను 1-కి		18 8 0	
ఇత్తడి బా 1-కి		250 0 0	254-0-0
రాగి బా 1-కి		325-0-0	330-0-0
8. రంగులు			
అతి మేలు స్వీట్లరలాండు ఆలిజరయిన్ సింహంమాన్యు			
పిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు 47 0 0			
	నీలరంగు 1 కరి	1 10 0	
	14 రతులు	1 10 6	
	28 రతులు	1 9 0	
	56 రతులు	1 0	
	1-కి	1 8	
కప్పలు పొత్తుపొగ్గలేట్ అనగా (టర్ని-రెడ్డు)		3 4 0	
రాంగో 2 కి		0	
రు 4 కి		0	

మీకు సంతానం, అనర్థకం,

అనవసరం, అయితే

'కాంట్రా సెప్టిన్'

ఒక్క టే

నిరపాయమైన, అమోఘమైన
ఉపాయం

ఉపయోగించండి! తెలుస్తుంది.

వెద్దవెద్దడాకరచే పొగడ్త గన్నది

16 మోతాదుల ట్యాబులు రు. 1-12-0

ట్యాబులకు, ఇతర విషయాలకు, ఈ దిగువవిరువామాత్రమే వ్రాయండి.

ది సోషల్ హైజిన్ సిండికేట్.

1/3 అంపర్స్ వీధి, (ఇంగ్లీషు ట్యాప్ కంపెనీ వద్ద)
బ్రాజ్స్, మద్రాసు.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు సెగరోగములను నివారించి మూత్రము నిడుచునప్పుడు గలుగు పొటు, మంట, చురుకును యింజక్షన్ లతోను పిచ్చికారిలతోను నిమిత్తములేకుండ తప్పక కుదుర్చును. సీసా 1-కి రు 2-0-0.

మూర్ఖారిష్టము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూత్రాలైనను యెన్నిసంఖ్యరములనుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా కుదుర్చును. సెలకు సరిపోవుమందు రు 2-0-0.

పొడలకు తైలము

131

(3) ఈ తైలము తైలపాదలనేగాక యితరవిధములైన పొడలను గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాణి మొదలగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మమును మామూలుగిట్టి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0.

"గుంటూరు జిల్లాకు యేజెంటు:— ఇండియన్ యిండస్ట్రీయల్ హోమ్ గుంటూరు."

ఏజెంటు కావలెను.

131

గవర్నరు సెంటునందు రిజిస్టరు చేయబడినది.

"నవమేహరి"

గనేరియా, తైలపు, ఎలక్ట్రోనాగ్ గోగము, కేరీరము, నంగు వ్రావములు పుట్టించు తిత్తికి సంబంధించిన వ్యాధి, మలబద్ధము, లుకోరియ, శుక్లవర్ణముచే గలుగు బలహీనత వగైరాలకు, మూత్రసంబంధమైనవ్యాధులన్నిటికి ఆస్థులనివారణి, 12 గంటలలో నుణము పూచీగా గలుగును, 48 గంటలలో పూర్తిగా కుదురును. ఇతర ఔషధము లన్నియు నిరపయోగమైనప్పుడు, నిరాశచేసినది ఒక మోతాదు నవమేహరి పుచ్చుకొనును. చిరువాత దాని ఇంద్రజాలమునంటి నుణమును నమగలు. చివరకు మిన్నే హితులకు దీనిని సీపాల్సు చేయవలెను. 1-కి ధర రు 3. రిపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము.

Dr. N. K. De. Belegghata, calcutta

"వశీకరలేహ్యము"

గంటకు వీర్యము గట్టిపరచును. సింహముతో పాగొక్కే నిచ్చును. సంసారసౌఖ్యమును చక్కగ అనుభవీలగును. రక్తము శుభ్రపరచును. గొడ్డాండకు సంతానక గించును. స్త్రీపురుషులకు అనందము కలుగజేయును. లయపర్వత వనమూలికలతో, బంగారుతో చేయబడెను ము లేదన్నవారికి డబ్బు వాపసు అందెదము. దీనినుగంధమును దొరతని వాస్తవదా వాటితీరును. ఉబ్బా 30 & 60 రు. E-కి. ఇర్మసుకాల్పు యెల్లగునేరియాకు 30, డాక్టర్ A S. మూర్తి, చిక్కాపేట

ఆంధ్ర మహిళాసభ

శ్రీ దాక్టరు మత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారి ఆధ్వర్యమున ఆంధ్ర మహిళాసభ ఆంధ్రసభలతోపాటు బెజవాడలో జరుపబడును. ఆంధ్ర మహిళాసభలతో ఆంధ్ర మహిళాసభయు ప్రతిసంవత్సరము నిరమానుకముగ జరుగవలసియున్నది. కాని ఈమధ్య ఆంధ్రసభలంత జయప్రదముగనుండుట లేదు. మహిళాసభయు సంతకము గలపరిమితమై కొన్ని మారులు జరుగకుండుటయు కూడ తలసిం చుట చాల విపరీతము. నిజముగ నిట్టి సభానిర్వాహకత్వము కష్టసాధ్యమునట నిస్సందేహము. సక్రమముగను సముచితము గను నిర్వహించుటకు ఆంధ్రసభయు లెల్లరు అభిమానము వహించినగాని, సేరవేర్వేరము, రాష్ట్రీయ స్త్రీసమాజ ములవారు విడువబడిన పర్యవేక్షణలతోడనే సభను జయ ప్రదముగ నిర్వహించి ప్రార్థించుచున్నాము. విశేషించి విజయ వాడ పాఠశాల స్త్రీల సహాయసాహాయ్యము లత్యవశ్యకములుగాన నుదయించు వాగునైన సభానిర్వాహము విజయము గావించి గోరుచున్నాము.

సోదరీమణులారా! ముద్రాపిత విడుదలమున, స్త్రీ సంగ్రహాన్నితికి అమా ల్యసేవచేయుచున్నట్టియు దాక్టరు యన్. మత్తులక్ష్మీరెడ్డి ఎం. బి. సి. యమ్. (కానసభోపాధ్యక్షురాలు) గారి ఆధ్వర్యమున 23-11-29 ఆదివారం బెజవాడలో దేశోద్ధారక నాగేశ్వర శాస్త్రి పంతులుగారి దుర్గావిలాస భవనమున జరుగును. స్త్రీల ఆభివృద్ధికి అవసరముగ ముఖ్యవిషయము లన్నియు చర్చింపబ టును. శ్రమయిన సోదరీమణులెల్లరు విచ్చేసి సభను జయప్రద ముగ నిర్వహించి ప్రార్థింతులు. కార్యక్రమము ఉదయం 8 గం. 10 గం. వఱకు విషయనిర్ణయసభ. మధ్యాహ్నం 1 గం. మొదలు సాయంత్రం 8 గం. వఱకు సమీక్షాసభ. ప్రతినిధులను రు 0-5-0 మాత్రమే. ప్రతినిధులంద రకు వోటింగు అధికారము గలదు. తుర్లపాటి రాజరాజేశ్వరమ్మ, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షురాలు, దర్శి అన్నపూర్ణమ్మ, సంఘాధిపతి లక్ష్మీనరసమ్మ, బెజవాడ 30-10-29 కార్యదర్శినులు.

మాన్ సాల్ ట్రోట్

పాస్టిల్స్

ఇన్స్ట్ర్యుమెంట్స్ జలుబుల కుపయోగించును

క్రిమి సంహారమునం దద్భుతకర్త కి గలిగియుండుటవల్లను, బాధకరముగ దినుసులెవ్వయు యిందు చేరకుం డుటవల్లను మాన్ సాల్ గొంతుతో చేరియుండు క్రిముల నన్నిటిని నా శనమొనర్చి గొంతునొప్పి బిళ్లలుగా మరయొగపడుచున్నది.

డబ్బీ 1-కి రూ. 1/-

స్పెన్సర్ అండు కో.

లిమిటెడ్

(దబ్బీ 4 స్క్విట్ అండు కంపెనీ డిపార్టుమెంటు)

మద్రాసు - బ్రాంచీలు

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభ

ప్రచురణశాఖ

(5)

నవంబరు 2, 3, 4, 5, 6 తేదీలను జరుగు ఆంధ్ర సభల యొక్క స్వచ్ఛందభటులెల్లరు నవంబరు 1 తేదీ ఉదయమున, ఆహ్వానసంఘ కార్యాలయమున హాజరు కావలెను. అంగీకరింప బడిన దరఖాస్తుదారులు మాత్రమే రావలెను. ఆహ్వాన వారి వారి కార్యవిధానము లేర్పాటుచేయబడును. స్వచ్ఛందభటుల సంగతులువారును, కెప్టెన్ కలసి భటులతో సంప్రదించి దళోప నాయకుల సేర్పాటుచేయవలసి యున్నదిగాన తప్పక రావలెను.

ఆహ్వానసంఘసభ్యులకు విజ్ఞప్తి

తమ విరాళముల దయచేసి ఆహ్వాన సంఘసభ్యులకు 1 న. నేడినుండి శ్రీ దుర్గాకళా మందిరమునందలి ఆహ్వాన సంఘ కార్యాలయమున టికెట్టు లొసంగబడును గనుక శ్రమ యనక కార్యాలయమునకు దయచేసి తమ టికెట్టును గైకొన ప్రార్థింతులు. ఇంకను విరాళముల సోపంగనివారు వెంటనే కార్యాలయమునందు జమకట్టి తమ టికెట్టులను తీసికొందురని కూడ ప్రార్థించుచున్నాను.

నల్లూరు పాపయ్య, కార్యదర్శి.

పెద్దాపురము సమాచారము

మాకోకరిట్లు వ్రాయుచున్నాము:— ఈనెల 22 తేదీ మంగళవారము సాయంకాలము పెద్దాపురము గాంధీచవుకులో విమల హైస్కూలు హెడ్డుమేట్టరుగారగు మే॥ ఎం. కామ్య యలుగారి యగ్రాసనాధిపత్యమున పాఠశాల బహిరంగసభ జరి గెను. 1500 జనముపైగా సభకువచ్చియుండిరి. తూర్పు గోదా వరిజిల్లా సంఘకార్యదర్శియు జిల్లా మద్యపాననిషేధ ప్రచారక సంఘమున కుపాధ్యక్షుడయ్యెను. సభకు ముఖ్య ప్రకాశకావు గారు ప్రధానవక్తగా నుండిరి. ఈ క్రింది తీర్మానములు గావించ బడెను.

(1) తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని పెద్దాపురము తాలూకాలో కట్టు సారాదుకాణముల నన్నిటిని మూసివేసి ఆనిషేధ ప్రయత్న మెంతవరకు కొనసాగునో పరిశోధింపవలెనని కోర తనమువారు సంకల్పించినట్లు తెలియుటకు పెద్దాపురము పౌరు లు తమకృతజ్ఞతను సంతృప్తిని తెలుపుచు ప్రభుత్వోద్యమము జయప్రదముగటకు తాలూకాప్రజలు మనస్ఫూర్తిగ తోడ్పడు ట కుద్దురుకలెయున్నారని తెలుపుటకు తీర్మానించుచు న్నారు.

(2) సామర్లకోట జంక్షనుండి పెద్దాపురము వట్టగా ము వరకు మూడు మైళ్ల దూరమునకు రైలుస్టే నిర్మించుటకు నర్వేచేయించవలసినదని రైలుస్టేషన్లవారిని మద్రాసు డివిజన్ మహారాష్ట్ర రైలుస్టేషన్లపై యేజంటుగారిని యీ సభవారు కోరుచు సదరు ప్రకారము రైలుస్టేషన్లుబడికి తగిన లాభము రాగలదనియు, రైలులు వేయవలసిన ప్రదేశము అంతయు మెరక భూమియగుటవలన నిర్మాణవ్యయము చవుకగ నుండుననియు వం తెనలు చాల కట్టవలసినయావశ్యకత ఉండదనియు తెల్పుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

చంద్రా నర్సరితోటలు- నేలం జంక్షన్

8 సం॥ అంటుమామిడిచెట్లు, నిమ్మ, నారంజి, చక్కెర డబ్బా రు 7 1/2. కామ, దాల్చి, అంజూరు, అంగూర్, నులాది, క్రొటన్సు, పూలచెట్లు డబ్బా రు 5. స్వదేశీ తర్కారీ, పూలది క్తులు, స్వదేశీ తర్కారీ, ఫలవృక్షచెట్లు, ప్రతిదినను 24 పా కెట్లు రు 2 1/2. Ditto 12 పాకెట్లు రు 1 1/2. క్యాటలూగు ఇ.కాం. Chandra Nursery, P. O Salem Junction.

అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి

"మామిడి అంట్లు బహంగీరు మొదలగు ప్రసిద్ధిగల 200 రకములున్నా యితర ఫల, పువ్వు, పువ్వుకాయలు అమృతము నకు సిద్ధముగా నున్నవి." క్యాటలూగు ఉచితము. రావు చిన్నారావు & సన్సు, రాయల్ నర్సరీ, కడియం, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

జాతక మార్తాంధము

శివ భాగము అమృతమునకై. యిందు మీలక్షములు ఏగ్రహము ఎక్కడనుండిన యే యే ఫలములనిచ్చునో అవిమ మంతయు మేవలగ్నములగాయితు మీలక్షములు ఆఖరవరకు యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా శ్లోకార్థములతో చా వ్రాయబడినవి. వెల రూ 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు. ఆ కెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్ల, గోదావరిజిల్లా.

6 వ ఆంధ్ర దేశ ఆదిమాండ్ర

మహాజనసభ-బెజవాడ

బెజవాడలో 23-11-29 తేదీన దుర్గాకళా మందిర మున ఆరవ ఆంధ్రదేశ ఆదిమాండ్ర మహాజనసభ జరుగును. సభ నిమిత్తం ప్రచారము చేయుటకు మ॥ రా॥ శ్రీ సుంద్రు తిరు మలయ్య, (టీవరు) నాగయ్యగారు తెలపుపెట్టి బెజవాడలో లా కా ఆదిమాండ్ర పల్లెలో తిరుగుటకు వేలిరి. చెవ్వల ఉగ్ర నారాయణ, బొల్లిపల్లి రామస్వామిగార్లు, గొల్లపూడి, తురక పాలెం వగైరా (బెజవాడ తాలూకా) గ్రామములలో సంచార ము చేయుచున్నారు. మ॥ రా॥ శ్రీ ఈశ్వరవెంకయ్య, నక్కా చినవెంకయ్యగార్లు బెజవాడలో నుండు మాలపల్లెలో ప్రచా రము చేయుచు మా వారికి సహృద్యులు జేయుచున్నారు. పై యిద్దరు యువకులును చాలకాలమునుండి మా సంఘాన్నతికై కృషిచేయుట లోక విదితమే. ఇంకా మరికొందరు యువకులు కూడ ప్రచారము చేయుచున్నారని వ్రాయుటకు సంతోషించు చున్నాను. ఈదా వెంకయ్యగారు మా సంఘస్థులచే స్థాపింప బడిన "కృష్ణజిల్లా ఆదిమాండ్రవిద్యార్థి నాటకసమాజమువారి శ్రీ కాంతామతి" అనునాటకమును మొలవరంహాలలో నేయుచుటకు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. నాటకము అందరికిని శ్రీగా (ఉచితముగా) చూపింపబడును. ముఖ్యముగా ఆదిమాండ్రులును తదభిమానులును తప్పక దయచేసి మాయుద్యమమునకు చేయూక నొసగ ప్రార్థింతులు. మ॥ రా॥ శ్రీ గొల్లపల్లి రాజాగారి యాధిపత్యముక్రింద నాటకము వేయబడును. వారి యనుమతికై నిరీక్షించుచున్నాము.

బెజవాడ, 31-10-29. } వేముల కూర్మయ్య, కార్యదర్శి.

ఆయాస వడవదు

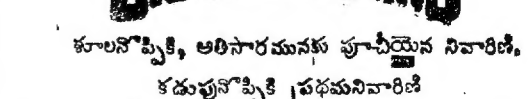
శూలనొప్పి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణిని ఉపయోగించిన ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది సౌఖ్యము ననుభవించగలవు. ఇది చాల నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుంచి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదింపబడు చున్నది. మందులంగ శ్లన్నిటిలోన దొరకును, ప్రపంచమున దంతెటను శూలనొప్పి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపునం బంధమైన వ్యాధు లన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని సుగుణమును పొందుచున్నారు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co, Des Moines, Iowa U. S. A.

ప్రపంచమునందు చాలకాలమునుంచి విఖ్యాతినిందిన దివ్యోషధము. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణ విచ్ఛము. క్ష10 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరబడలేదు.

శూలనొప్పికి, అతిసారమునకు పూచీయైన నివారిణి. కడుపునొప్పికి ప్రథమనివారిణి

వైముడుకుఅమోమమెసమందు దొరకాలమునుంచి ప్రపంచమునందు అత్యంత ప్రశస్తిని పొందిన శమయిల్లందున హి ఆముయింతకంటెగి శ్చమందేయిల్లదని గొప్ప ప్రఖ్యాతిని పొందియున్నది. చెవ్వలపల్లెలో పోట్లు, నోరే, చీముకారుట, కుదరనిచో మీసొమ్ము తిరుగుచు చెప్పదము. ముద్దీకి రు. 4-0-0. చి. పి. ఖర్చు చేరు. డాక్టర్ రత్నం బ్రదర్సు, మెడికల్ హాల్, మారుదర్సు, ప్లెస్టాజిల్లా.